

ภาคผนวก

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ปี 2544

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 104/2544 (ระหว่าง บริษัท เจ-สัน คอนสตรัคชั่น (ประเทศไทย) จำกัด กับ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างผู้ฟ้องคดีก่อสร้างหอพักข้าราชการโรงพยาบาล และต่อมา ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำบันทึกเพิ่มเติมแนบท้ายสัญญาจ้าง ตกลงให้มีการใช้สัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) ต่อมา เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2542 ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือขอเบิกจ่ายเงินชดเชยตามสัญญาแบบปรับราคา แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2543 แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า ไม่อาจจ่ายเงินค่าชดเชยให้กับผู้ฟ้องคดีได้ เนื่องจากสำนักงบประมาณไม่ให้ความเห็นชอบ และผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 10 มีนาคม 2543 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าชดเชย ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีเองก็ได้มีหนังสือลงวันที่ 23 มิถุนายน 2543 ถึงสำนักงบประมาณขอให้พิจารณาทบทวนเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าชดเชยค่าก่อสร้างให้กับผู้ฟ้องคดีอีกครั้งหนึ่ง โดยข้อเท็จจริงปรากฏในหนังสือนี้ด้วยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้พยายามชี้แจงทำความเข้าใจกับสำนักงบประมาณว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำบันทึกข้อตกลงแนบท้ายสัญญากับผู้ฟ้องคดี โดยได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยอย่างถูกต้อง และผู้ถูกฟ้องคดีก็มีรายได้อยู่ในขั้นที่จะสามารถจ่ายเงินชดเชยค่าก่อสร้างให้กับผู้ฟ้องคดีได้ โดยที่จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ซึ่งจากข้อความที่ปรากฏในหนังสือนี้เห็นได้ว่า แม้ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งแสดงเจตนาชัดเจนว่าต้องการจ่ายเงินให้กับผู้ฟ้องคดีตามสัญญาก็ยังเห็นว่าจะสามารถทำความเข้าใจกับสำนักงบประมาณเพื่อให้จ่ายเงินชดเชยค่าก่อสร้างให้กับผู้ฟ้องคดีได้ตามสัญญากรณีจึงถือว่า ก่อนวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะได้มีหนังสือลงวันที่ 1 กันยายน 2543 แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบผลการพิจารณาทบทวนของสำนักงบประมาณในเรื่องนี้นั้น ทั้งผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีก็ยังไม่อาจทราบได้แน่ชัดว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องจ่ายเงินชดเชยค่าก่อสร้างให้ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพราะหากสำนักงบประมาณได้พิจารณาข้อเท็จจริงโดยครบถ้วนอีกครั้งหนึ่งแล้ว อาจเปลี่ยนแปลงความเห็นที่เคยให้ไว้ครั้งแรก ซึ่งผลก็จะเป็นอย่างหนึ่ง ด้วยเหตุนี้จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีได้ทราบเหตุแห่งการฟ้องคดีเมื่อได้รับทราบหนังสือฉบับที่ 2 คือ หนังสือฉบับลงวันที่ 1 กันยายน 2543 ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ยืนยันผลการพิจารณาที่จะไม่จ่ายเงินชดเชยค่าก่อสร้างให้แก่ผู้ฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ปี 2545

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 491/2545 (ระหว่าง นายนเรศ เดชรัตล ผู้ฟ้องคดี กับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีทำสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลนกับผู้ถูกฟ้องคดีมีกำหนดระยะเวลา 15 ปี นับแต่ได้รับสัมปทาน ต่อมา ในเดือนมกราคม 2540 ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการทำให้ไม้ตามเงื่อนไขสัมปทานไว้ก่อน โดยไม่มีกำหนด ทำให้ผู้ฟ้องคดีระงับการทำให้ไม้ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ต่อมา ผู้ฟ้องคดีทราบข้อความที่กรมป่าไม้ได้วิญูในราชการกรมป่าไม้ ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2543 แจ้งมติคณะรัฐมนตรีที่อนุมัติให้ผู้รับสัมปทานทำไม้ป่าชายเลน และประสงค์จะดำเนินการต่อ คงมีสิทธิทำไม้ต่อไปจนสิ้นอายุสัมปทาน กรณีดังกล่าวทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ทำให้ไม้ตามเงื่อนไขสัมปทานเป็นเวลา 4 ปี ผู้ฟ้องคดีจึงได้ขอขยายระยะเวลาการทำสัมปทานออกไปอีกเพื่อชดเชยระยะเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ระงับการทำให้ชั่วคราว ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติได้ประชุมและมีมติไม่ให้ขยายเวลาการทำไม้ตามสัมปทานออกไปอีก ตามบันทึกข้อความกรมป่าไม้ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2544 ซึ่งได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบแล้วตามหนังสือลงวันที่ 7 ธันวาคม 2544 จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตั้งแต่วันดังกล่าว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 654/2545 (ประชุมใหญ่) (ระหว่าง นายนิยม วรรณวิเศษ ผู้ฟ้องคดี กับ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต ผู้ถูกฟ้องคดี)

ในกรณีที่เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเกิดขึ้นก่อนศาลปกครองเปิดทำการ แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้นำคดีไปฟ้องต่อศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา ในขณะนั้น ต่อมา หลังจากที่ศาลปกครองเปิดทำการเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2544 แล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง โดยขณะที่ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง อายุความฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมยังไม่ครบกำหนด แต่การนำคดีดังกล่าวมาฟ้องต่อศาลปกครองนั้น จะเป็นการฟ้องคดีปกครองเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดี ตามมาตรา 49 มาตรา 50 หรือมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 แล้วแต่กรณี

ในกรณีเช่นนี้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมให้นับระยะเวลาการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ 9 มีนาคม 2544 ซึ่งเป็นวันที่ศาลปกครองเปิดทำการเป็นต้นไป ในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีนำคดี

มาฟ้องต่อศาลปกครองหลังจากที่พ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้ว ศาลปกครองไม่อาจรับคดีไว้พิจารณาพิพากษาได้ เพราะเป็นการฟ้องคดีที่พ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 แต่ถ้าเห็นว่าคดีที่ยื่นฟ้องนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น ศาลปกครองจะรับคดีไว้พิจารณาตามมาตรา 52 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ก็ได้ โดยให้พิจารณาเป็นรายกรณีไป

DPU

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ปี 2546*

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 117/2546 (ระหว่าง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ฟ้องคดี กับ นายสันติ อารีเฉลิม ในฐานะทายาทโดยธรรมของ นายเสวี อารีเฉลิม ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาสัมปทาน ฉบับที่ 9/2529 กับนายเสวี อารีเฉลิม บิดาของผู้ถูกฟ้องคดี เพื่อทำไม้ป่าชายเลนในป่าโครงการคลองลาวนอน ตำบลราชกรูด อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง มีกำหนดระยะเวลา 15 ปี ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2529 ถึงวันที่ 1 เมษายน 2544 ตามสัญญาสัมปทานดังกล่าวกำหนดให้ผู้รับสัมปทาน (นายเสวี อารีเฉลิม) ต้องชำระเงินค่าเปิดป่าต่างหากจากเงินค่าภาคหลวง โดยให้ชำระร้อยละ 25 ในวันที่ได้รับสัมปทาน จำนวนที่เหลือให้เฉลี่ยชำระเป็นรายปีตามระยะเวลาของสัมปทาน โดยชำระภายในเดือนแรกของรอบสัมปทานทุกปี ต่อมา เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2542 ผู้รับสัมปทานได้ถึงแก่ความตาย ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะทายาทโดยธรรมของผู้ตายจึงขอรับโอนสัมปทานดังกล่าว แต่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2544 ไม่อนุมัติให้มีการโอนสัมปทานทำไม้ป่าชายเลนในทุกกรณี จึงทำให้ไม่อาจมีการรับโอนสัมปทานการทำไม้ป่าชายเลนตามสัญญาสัมปทานในคดีนี้ต่อไปได้ ในระหว่างการนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติโอนสัมปทาน สำนักงานป่าไม้จังหวัดระนองได้ตรวจสอบพบว่าผู้รับสัมปทานมีหนี้ตามสัญญาค้างชำระค่าเปิดป่ารายปีอยู่ จังหวัดระนองจึงได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบเพื่อให้จ่ายเงินจำนวนดังกล่าวไปชำระตามหนังสือลงวันที่ 19 ธันวาคม 2543 แต่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้นำเงินไปชำระตามที่แจ้ง จังหวัดระนองจึงแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินไปชำระตามสัญญาอีกครั้งตามหนังสือลงวันที่ 2 เมษายน 2544 กรณีถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ทราบหนังสือจังหวัดระนองที่แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินดังกล่าวแล้วตั้งแต่วันที่ 19 ธันวาคม 2543 ซึ่งถือเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี

* ในกรณีที่เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดก่อนวันที่ศาลปกครองเปิดทำการ (วันที่ 9 มีนาคม 2544) แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้นำคดีไปฟ้องต่อศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาในขณะนั้น ต่อมา หลังจากศาลปกครองเปิดทำการแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองโดยอายุความฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมยังไม่ครบกำหนด แต่จะเป็นการฟ้องคดีที่พ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้ว ในกรณีเช่นนี้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงให้เริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองตั้งแต่วันที่ศาลปกครองเปิดทำการเป็นต้นไป

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 162/2546 (ประชุมใหญ่) (ระหว่าง บริษัท โปร-เทค ซีวิล แอนด์ ดีไซน์ จำกัด ผู้ฟ้องคดี กับ กรมธนารักษ์ ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างปรับปรุงต่อเติมอาคารศาลาธนารักษ์ จังหวัดเชียงใหม่ กับผู้ถูกฟ้องคดี ในระหว่างการก่อสร้าง ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทำงานเพิ่มเติม นอกเหนือจากสัญญาโดยไม่ได้ทำสัญญาเพิ่มเติมเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ต่อกัน ซึ่งข้อตกลง เกี่ยวกับการทำงานเพิ่มเติมด้วยवादังกล่าว ถือเป็นสัญญาทางปกครอง และเมื่อปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้ส่งมอบงานในส่วนที่ทำเพิ่มเติมนอกเหนือจากสัญญาดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดี เมื่อ ปี พ.ศ. 2541 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชำระเงินค่าจ้างตามที่ได้ตกลงกันไว้ นอกเหนือจากสัญญาดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 255/2546 (ระหว่าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรณทองก่อสร้าง ผู้ฟ้องคดี กับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ 1 และสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีให้ ก่อสร้างอาคารเรียน โรงเรียนบ้านหนองแ้ว อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดขอนแก่น เมื่อผู้ฟ้องคดี ได้ส่งมอบงานในงวดที่ 3 เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2543 แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งมีหน้าที่ ที่จะจัดให้มีการตรวจรับการจ้างว่าได้ปฏิบัติตามสัญญาจ้างหรือไม่ แต่คณะกรรมการ ตรวจการจ้างได้ปฏิเสธไม่ทำการตรวจรับการจ้างเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2543 จึงถือว่าข้อพิพาท ตามสัญญาทางปกครองได้เกิดขึ้นแล้ว และการที่ผู้ฟ้องคดีทราบว่คณะกรรมการตรวจการ จ้างปฏิเสธที่จะทำการตรวจรับการจ้างงานในงวดที่ 3 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2543 จึงถือว่าเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตั้งแต่นั้น

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 299/2546 (ระหว่าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทักษิณีเวลลอปเม้นท์ ผู้ฟ้องคดี กับ อธิบดีกรมป่าไม้ ที่ 1 กรมป่าไม้ ที่ 2 และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 3 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญากับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เพื่อรับจ้างก่อสร้างงานสื่อความหมาย ประจำอุทยานแห่งชาติ โดยก่อสร้างสะพานทางเข้าชมธรรมชาติความยาวประมาณ 1 กิโลเมตรของอุทยานแห่งชาติหาดทรายรี จังหวัดชุมพร ผู้ฟ้องคดีได้ทำการก่อสร้างดังกล่าว

เสร็จตามรูปแบบรายละเอียดในสัญญาจ้าง ซึ่งคณะกรรมการตรวจการจ้างได้ตรวจรับงานแล้ว เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2543 ต่อมา เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2544 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีขอขยายเวลาหรือลดค่าปรับนั้น เพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้หารือไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ส่วนการเบิกจ่ายเงินนั้น ทางผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้หักค่าปรับจำนวน 626,957.10 บาท ไว้ก่อน และจะเบิกจ่ายส่วนที่ไม่มีปัญหาให้แก่ผู้ฟ้องคดีต่อไป ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้ตั้งเบิกจ่ายนับแต่วันที่ 24 เมษายน 2544 (ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2544) ถ้านับตั้งแต่วันส่งมอบงานเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2543 ถึงวันที่ 24 กรกฎาคม 2544 แล้ว ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินล่าช้ารวมทั้งสิ้น 275 วัน ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการที่กำหนดให้จ่ายเงินให้เสร็จสิ้นภายใน 5 วัน โดยที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือเร่งรัดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 รีบเบิกเงินให้ผู้ฟ้องคดีแล้วเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2544 แต่ยังไม่ได้รับเงิน ซึ่งกรณีดังกล่าวการนับระยะเวลาการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 จ่ายเงินค่าจ้างให้ล่าช้านั้นจะเริ่มนับเมื่อวันที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือทวงถามเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2544 ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 รีบเบิกเงินให้ วันดังกล่าวจึงเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการที่ตนจะไม่ได้รับชำระเงินค่าจ้าง

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 356/2546 (ระหว่าง บริษัท ยิบอินซอย จำกัด ผู้ฟ้องคดี กับ การประปาส่วนภูมิภาค ผู้ถูกฟ้องคดี)*

ผู้ฟ้องคดีทำสัญญารับจ้างก่อสร้างและปรับปรุงขยายการประปาขนาดใหญ่ – สงขลา กับผู้ถูกฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่มีการแก้ไขสัญญา และส่งมอบงานจ้างให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่จ่ายเงินค่าจ้างให้ผู้ฟ้องคดีตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย และเมื่อผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2542 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 20 กันยายน 2542 ปฏิเสธการชำระเงิน ถือว่าข้อพิพาทได้เกิดขึ้นหรือมีการโต้แย้งสิทธิของผู้ฟ้องคดีแล้วนับแต่วันที่ 20 กันยายน 2542 ผู้ฟ้องคดีจึงได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีมาตั้งแต่วันดังกล่าวแล้ว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 372/2546 (ระหว่าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. เจริญยนต์
(28) ผู้ฟ้องคดี กับ กรมทางหลวงชนบท (กรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท เดิม) ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญารับจ้างก่อสร้างฝายน้ำล้นแม่ท้อ 2 โครงการ ที่ ต.ก. 21017 บ้านปางสา ตำบลปามะม่วง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ปรากฏข้อเท็จจริงว่า เมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่มีการต่อสัญญาแล้วการก่อสร้างก็ยังไม่แล้วเสร็จ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ทำการก่อสร้างต่อไป หลังจากนั้น ได้มีการขอยุติงานและขอขยายระยะเวลาการก่อสร้างออกไปอีก 12 เดือน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 16 ตุลาคม 2539 แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ไม่สามารถขยายเวลาสัญญาจ้างหรือขอยุติงานก่อสร้างได้ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ผัดนัดตั้งแต่วันสิ้นสุดสัญญาแล้ว และผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 3 ธันวาคม 2539 อุทธรณ์การพิจารณาดังกล่าว และได้รับแจ้งจากผู้ถูกฟ้องคดีตามหนังสือลงวันที่ 30 มกราคม 2540 ว่า อุทกภัยที่ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถปฏิบัติงานได้นั้น ได้เกิดขึ้นภายหลังจากกำหนดเวลาที่งานต้องทำแล้วเสร็จ เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามสัญญาได้ จึงไม่อาจนำเหตุอุทกภัยมาเป็นเหตุสุดวิสัยเพื่อขอขยายเวลาก่อสร้างดังกล่าวกับผู้ถูกฟ้องคดีได้ จนกระทั่งได้ก่อสร้างเสร็จ ผู้ฟ้องคดีได้ส่งงานงวดสุดท้ายเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2540 ซึ่งในวันดังกล่าวจะมีการคำนวณเงินค่าจ้างและคิดค่าปรับเนื่องจากส่งงานล่าช้า อันเป็นการยืนยันว่าไม่มีการขยายระยะเวลาการก่อสร้างตามสัญญาแน่นอนแล้ว จึงต้องถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 419/2546 (ระหว่าง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผู้ฟ้องคดี กับ บริษัท สิริกร 070 จำกัด ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำสัญญารับจ้างเหมาก่อสร้างพร้อมติดตั้งอุปกรณ์ระบบจำหน่ายไฟฟ้าขนาดแรงดัน 22 เควี ในพื้นที่การไฟฟ้าเขต 1 ภาคเหนือ กับผู้ฟ้องคดี ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ 28 มกราคม 2541 บอกเลิกสัญญาจ้างเหมาดังกล่าว และเรียกเก็บเงินค่าประกันสัญญาจ้าง โดยสงวนสิทธิในการเรียกค่าปรับกรณีบอกเลิกสัญญาและค่าเสียหายกรณีต้องทำการจ้างใหม่ในส่วนค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น ตลอดจนค่าเสียหายอื่น ๆ และต่อมา ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 12 มกราคม 2542 ทวงถามให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าปรับและค่าเสียหายจากการบอกเลิกสัญญา แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้นำเงินไปชำระ เห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดี

มีหนังสือเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2541 บอกเลิกสัญญาส่งไปยังผู้ถูกฟ้องคดีตามที่ปรากฏในหลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคล แต่ไม่มีผู้รับ และได้มีหนังสือทวงถามให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าปรับและค่าเสียหายอีกครั้งเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2542 แต่ก็ไม่มีผู้รับอีก

เห็นว่า การบอกเลิกสัญญาทางปกครองนั้น กรณีไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำวิธีการบอกเลิกสัญญาทางแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาไปยังผู้ถูกฟ้องคดีแต่ไม่มีผู้รับการบอกเลิกสัญญาดังกล่าวจึงถือไม่ได้ว่ามีการบอกเลิกสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อต่อมา ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 21 กันยายน 2544 บอกเลิกสัญญาดังกล่าวพร้อมทั้งขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินไปชำระค่าเสียหายจากการบอกเลิกสัญญาภายในสิบห้าวันนับจากวันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ส่งหนังสือดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบโดยวิธีปิดหนังสือ ณ ภูมิลำเนาของผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2544 จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับจากวันที่ปิดหนังสือดังกล่าวคือในวันที่ 24 พฤศจิกายน 2544

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 477/2546 (ระหว่าง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ฟ้องคดี กับ นางสาวอรนุช เปลี่ยนแปลงศรี ที่ 1 และนางจรัส เปลี่ยนแปลงศรี ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ทำสัญญากับผู้ฟ้องคดีตามสัญญาการเป็นนักศึกษาเพื่อศึกษาวิชาทันตแพทยศาสตรบัณฑิตวันที่ 10 สิงหาคม 2536 โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกัน โดยนักศึกษาทันตแพทยศาสตรบัณฑิตที่เป็นคู่สัญญาทุกคนต้องรับราชการหรือทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษาตามที่คณะกรรมการพิจารณาจัดสรรทันตแพทย์กำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปีติดต่อกัน หากไม่รับราชการหรือทำงาน ผู้ให้สัญญาจะต้องชดใช้เงินให้แก่ผู้รับสัญญาตามที่กำหนด หรือหากรับราชการหรือทำงานไม่ครบกำหนดเวลาดังกล่าวต้องชดใช้เงินตามส่วนซึ่งข้อกำหนดเบี้ยปรับดังกล่าวเป็นประกันให้ถูกหนีปฏิบัติตามสัญญาและเพื่อประโยชน์ในการกำหนดความเสียหายไว้ล่วงหน้าในกรณีถูกหนีไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญา เมื่อปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ขอลาออกจากราชการและได้รับอนุมัติให้ลาออกตามคำสั่งของจังหวัดเชียงใหม่ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2544 และไม่ปรากฏในสัญญาที่ผู้ฟ้องคดีทำกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ว่าผู้ฟ้องคดีจะใช้สิทธิบังคับเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชดใช้เงินเบี้ยปรับตามที่ตกลงกันเมื่อไร การที่จะบังคับให้เป็นไปตามสิทธิเรียกร้องที่ผู้ฟ้องคดีมีต่อ

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงชอบที่จะบังคับได้นับแต่ขณะที่อาจบังคับให้เป็นไปตามสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไป ปัญหาว่าในคดีนี้ผู้ฟ้องคดีจะบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชดใช้เงินเบี้ยปรับเมื่อใดเห็นว่าสิทธิเรียกร้องของผู้ฟ้องคดีในกรณีนี้ย่อมใช้บังคับได้ต่อเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ยอมรับราชการหรือทำงานที่ตกลงต่อไป โดยการขอลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกได้ตั้งแต่วันที่ 21 สิงหาคม 2544 เป็นต้นไป เมื่อผู้ฟ้องคดีอาจบังคับตามสิทธิเรียกร้องได้แล้ว ผู้ฟ้องคดีชอบที่จะบังคับให้เป็นไปตามสิทธิเรียกร้องของตนโดยการฟ้องคดีต่อศาล อันเป็นการเริ่มต้นนับระยะเวลาการฟ้องคดีตามที่กฎหมายกำหนด

การที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 26 กันยายน 2544 แจ้งไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1ให้นำเงินมาชำระให้กับผู้ฟ้องคดีภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่ได้รับหนังสือฉบับดังกล่าวเป็นเรื่องที่ผู้ฟ้องคดีเตือนให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชำระหนี้ หาได้ทำให้กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีซึ่งเริ่มนับไปแล้วสะดุดหยุดอยู่ไม่ แม้จะปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับหนังสือทวงถามฉบับดังกล่าวในวันที่ 29 กันยายน 2544 แต่กลับเพิกเฉยไม่นำเงินมาชำระภายในกำหนด อันมีผลทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ตกเป็นลูกหนี้ผู้ผิดนัด แต่การผิดนัดก็หาใช่เงื่อนไขของการใช้สิทธิเรียกร้องในการฟ้องคดีต่อศาลไม่

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 551/2546 (ระหว่าง กรมชลประทาน ผู้ฟ้องคดี กับ บริษัท สวนนพเก้า จำกัด ผู้ถูกฟ้องคดี)*

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาว่าจ้างให้ผู้ถูกฟ้องคดีทำการก่อสร้างคลองส่งน้ำคาคอนกรีตพร้อมอาคารชลประทาน โดยให้แล้วเสร็จภายใน 360 วันนับแต่วันลงนามในสัญญา เมื่อครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้าง ผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถทำงานจ้างให้แล้วเสร็จตามสัญญาได้ ผู้ฟ้องคดีจึงทำหนังสือลงวันที่ 24 มิถุนายน 2534 แจ้งให้ส่งมอบงานและแจ้งการปรับในการส่งมอบงานล่าช้า แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ยังเพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงได้ทำหนังสือลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2536 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีเข้าทำงานในส่วนที่เหลือตามสัญญาภายใน 5 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ มิฉะนั้นจะถือว่าผิดสัญญาและจะบอกเลิกสัญญาต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือดังกล่าวแล้วแต่ก็ยังเพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ 5 เมษายน 2537 แจ้งบอกเลิกสัญญาและขอสงวนสิทธิการเรียกค่าปรับและค่าเสียหายอื่น ๆ หลังจากบอกเลิกสัญญาแล้วผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างจ้างหุ้นส่วนจำกัด ชูพิทักษ์วัสดุก่อสร้างทำงานก่อสร้างงานในส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ทำงานจ้างให้แล้วเสร็จตามสัญญา ต่อมา

ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2540 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินค่าปรับตามสัญญา ค่าปรับเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีทำงานช้าไม่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในสัญญา และค่าจ้างก่อสร้างที่เพิ่มขึ้นจากเดิมกรณีที่ผู้ฟ้องคดีจ้างผู้รับจ้างรายใหม่ทำงานจ้างส่วนที่เหลือ

เห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2540 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินค่าเสียหายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการผิดสัญญาจ้างไปชำระภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2540 ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องชำระเงินให้ผู้ฟ้องคดีภายในวันที่ 7 มีนาคม 2540 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชำระเงินจำนวนดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีซึ่งเป็นข้อพิพาทในคดีนี้แล้ว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 654/2546 (ระหว่าง บริษัท เจ.เอ. เอส. คอนสตรัคชั่น จำกัด ผู้ฟ้องคดี กับ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างพร้อมติดตั้งอุปกรณ์ระบบจำหน่ายไฟฟ้าขนาดแรงดัน 33 เควี ตาม คพบ.3 พื้นที่การไฟฟ้า เขต 2 บริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดตรัง ภาคใต้ สัญญาลงวันที่ 6 มิถุนายน 2539 โดยกำหนดแล้วเสร็จภายใน 300 วัน นับจากวันที่ลงนามในสัญญา ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 8 มิถุนายน 2541 ถึงผู้ฟ้องคดีบอกเลิกสัญญาก่อสร้างดังกล่าว โดยอ้างว่าผู้ฟ้องคดีทำงานไม่แล้วเสร็จตามกำหนด ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดียินยอมรับมอบงาน และตกลงชำระเงิน งานปักเสาไฟฟ้าที่ได้ดำเนินการไว้แล้วเป็นเงิน 494,712 บาท สำหรับเสาไฟฟ้าที่ยังไม่ได้ใช้งานและกองตามจุดใกล้บริเวณสถานที่ก่อสร้าง ผู้ถูกฟ้องคดีตกลงรับซื้อไว้ใช้ในกิจการของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเงิน 684,150 บาท ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 1 มิถุนายน 2543 และลงวันที่ 22 กันยายน 2544 ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินค่าก่อสร้างและค่ารับซื้ออุปกรณ์เป็นเงินจำนวน 1,178,862 บาท และผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 6 มิถุนายน 2543 ปฏิเสธการชำระเงินดังกล่าว แม้ไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีจะรับหนังสือดังกล่าวเมื่อใด แต่ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2543 ถึงผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะหักกลบลบหนี้ระหว่างกันได้ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้รับทราบหนังสือฉบับดังกล่าวเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2543 จึงถือว่า ผู้ฟ้องคดีได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีอย่างช้าที่สุดในวันที่ได้รับหนังสือฉบับดังกล่าว เนื่องจาก

ผู้ถูกฟ้องคดีได้ปฏิเสธการชำระหนี้ค่าก่อสร้าง และคำรับซื้ออุปกรณ์ตามที่ผู้ฟ้องคดีทวงถาม พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า ผู้ฟ้องคดีมีหนี้ที่ต้องชำระให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีจำนวน 1,428,857 บาท ผู้ถูกฟ้องคดีจึงขอใช้สิทธิหักกลบลบหนี้ที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องจ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีด้วย อันเป็นวันโต้แย้งสิทธิของผู้ฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 697/2546 (ระหว่าง องค์การบริหารส่วนตำบลละหาร ผู้ฟ้องคดี กับ บริษัท ส. สหโชคบริการ จำกัด ที่ 1 และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)*

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก บริเวณหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 4 ตำบลละหาร อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งภายหลังตรวจรับมอบงานและจ่ายเงินค่าจ้างให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 แล้ว ผู้ฟ้องคดีตรวจพบว่างานไหล่ทางชำรุดและยุบตัวเป็นช่วง ๆ ทั้งสองข้างทาง จึงแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 แก้ไขซ่อมแซม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 แก้ไขซ่อมแซมไม่ถูกต้องตามแบบท้ายสัญญาภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือ ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2541 บอกลิกสัญญาจ้างดังกล่าวกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และรีบหลักประกันสัญญา ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับแจ้งการบอกลิกสัญญาดังกล่าวเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2541 และผู้ฟ้องคดีได้ประมาณการราคาแก้ไขซ่อมแซมถนนไว้เป็นเงิน 3,125,000 บาท แต่ผู้ฟ้องคดีไม่อาจดำเนินการจ้างผู้รับจ้างรายอื่นให้ทำการซ่อมแซมไหล่ทางได้ เนื่องจาก ผู้ฟ้องคดีไม่มีงบประมาณอุดหนุนจากทางราชการ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือแจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชำระเงินค่าเสียหายดังกล่าว และมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ชำระเงินประกันสัญญาจ้าง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเพิกเฉย

กรณีดังกล่าว เห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 22 ตุลาคม 2541 บอกลิกสัญญาจ้างกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับแจ้งการบอกลิกสัญญาดังกล่าวเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2541 จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2541

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ปี 2547*

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 62/2547 (ระหว่าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิริวัง ผู้ฟ้องคดี กับ อธิบดีกรมอาชีวศึกษา ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำสัญญาว่าจ้างให้ผู้ฟ้องคดีก่อสร้างอาคารเรียนและปฏิบัติการหนึ่งหลัง และอาคารโรงฝึกงานหนึ่งหลัง ในบริเวณวิทยาลัยการอาชีพสอยดาว ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เมื่อครบกำหนดการก่อสร้างตามสัญญาแล้ว ผู้ฟ้องคดียังทำการก่อสร้างอาคารไม่แล้วเสร็จ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ 6 ธันวาคม 2543 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อขอขยายเวลาการก่อสร้างไปเป็นเวลา 150 วัน เนื่องจากกรณีวิทยาลัยการอาชีพสอยดาวว่าจ้างบริษัทอื่นทำการก่อสร้างถนน ค.ส.ล. ทับเส้นทางที่ผู้ฟ้องคดีใช้ขนส่งวัสดุก่อสร้าง และมีหนังสือฉบับไม่ระบุวันที่เดือนเมษายน 2544 เพื่อขอขยายเวลาการก่อสร้างในอีกสองกรณี คือ กรณีคณะกรรมการตรวจการจ้างสั่งให้หยุดงานเป็นเวลา 29 วัน และกรณีที่คณะกรรมการตรวจการจ้างสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำงานเพิ่มเป็นเวลา 45 วัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วไม่อนุมัติให้ขยายเวลาการก่อสร้างทั้งสามกรณีตามคำร้องของผู้ฟ้องคดี เป็นผลให้ผู้ฟ้องคดีต้องเสียค่าปรับ เนื่องจากทำงานไม่แล้วเสร็จตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2544 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีเพื่ออุทธรณ์การไม่อนุมัติขยายเวลาก่อสร้างดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วคงไม่อนุมัติให้ขยายเวลา ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 4 มีนาคม 2545 อุทธรณ์การขยายเวลาอีก และได้รับแจ้งจากวิทยาลัยการอาชีพสอยดาวว่า ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วไม่อนุมัติการขยายเวลาการก่อสร้างให้แก่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งในกรณีดังกล่าวถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รู้ว่าตนต้องเสียค่าปรับอันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีอย่างช้าที่สุด ในวันที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสืออุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดี คือ วันที่ 26 กรกฎาคม 2544 สิทธิในการฟ้องคดีจึงเริ่มนับแต่วันดังกล่าวนี้แล้ว ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงต้องนำข้อพิพาทนี้ขึ้นฟ้องต่อศาลภายใน

* ในกรณีที่เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดก่อนวันที่ศาลปกครองเปิดทำการ (วันที่ 9 มีนาคม 2544) แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้นำคดีไปฟ้องต่อศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาในขณะนั้น ต่อมา หลังจากศาลปกครองเปิดทำการแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองโดยอายุความฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมยังไม่ครบกำหนด แต่จะเป็นการฟ้องคดีที่พ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้ว ในกรณีเช่นนี้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงให้เริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองตั้งแต่วันที่ศาลปกครองเปิดทำการเป็นต้นไป

หนึ่งปีนับแต่วันที่ 26 กรกฎาคม 2544 โดยไม่จำต้องอุทธรณ์และไม่จำต้องรอผลการพิจารณาอุทธรณ์จากผู้ถูกฟ้องคดีก่อนแต่อย่างใด

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 104/2547 (ระหว่าง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้ฟ้องคดี กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชิงรายหมื่นกิจ ที่ 1 และนายอนุวัตร แสนพิช ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีโดยจังหวัดเชียงรายได้ทำสัญญาว่าจ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ให้ทำการก่อสร้างอาคารสถานีนามัยบ้านสันติคีรี ตำบลสลองนอก กิ่งอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทำงานไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่สัญญากำหนด ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือบอกเลิกสัญญาตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 และมีหนังสือลงวันที่ 23 มีนาคม 2541 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าปรับตามที่กำหนดไว้ในสัญญาภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีผัดผ่อนไม่ยอมมาชำระค่าปรับ ซึ่งกรณีดังกล่าวจึงถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีนับแต่วันครบกำหนดเวลาตามหนังสือที่แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าปรับดังกล่าวแล้ว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 252/2547 (ระหว่าง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 1 และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ 2 กับ นายสมชาย จิวชัยศักดิ์ ที่ 1 กับ พวกรวม 12 คน)

ในช่วงปี พ.ศ. 2529 ถึง พ.ศ. 2544 ผู้ฟ้องคดีที่ 1 ได้ให้สัมปทานไม้ป่าชายเลนในเขตท้องที่จังหวัดตรัง จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพังงา แล้วแต่กรณี แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ 12 โดยในสัญญากำหนดว่า เมื่อผู้รับสัมปทานทำไม้ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาของการทำไม้แต่ละแปลง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบอำนาจจากกรมป่าไม้มีอำนาจกำหนดจำนวนเบี้ยปรับตามสัมปทานนี้ และแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับสัมปทานชำระเบี้ยปรับภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เมื่อปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 11 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 12 ทำไม้ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาของการทำไม้ในแต่ละแปลง ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังได้มีหนังสือทวงถามให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามชำระเบี้ยปรับภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 12 ได้รับหนังสือทวงถามเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2544 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 11 ได้รับหนังสือทวงถามเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2544 นั้น วันที่ครบกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดี

ที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 12 ได้รับหนังสือทวงถามคือ วันที่ 26 พฤษภาคม 2544 และวันที่ครบกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 11 ได้รับหนังสือทวงถามคือ วันที่ 17 มิถุนายน 2544 แต่โดยที่ข้อ 22 วรรคสอง ของสัญญาสัมปทานกำหนดให้ผู้รับสัมปทานมีอำนาจหักเบี่ยงปรับจากเงินประกันจำนวนหนึ่งหมื่นบาทที่ผู้รับสัมปทานวางไว้ต่อผู้ให้สัมปทานได้ทันที หากผู้รับสัมปทานไม่ชำระเบี่ยงปรับภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้ชำระเบี่ยงปรับ ดังนั้น ในส่วนของเบี่ยงปรับที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่ชำระในวงเงินหนึ่งหมื่นบาท ผู้ฟ้องคดีย่อมมีอำนาจหักจากเงินประกันจำนวนหนึ่งหมื่นบาทที่ผู้ถูกฟ้องคดีวางไว้ต่อผู้ฟ้องคดีได้ทันที ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดีเรียกร้องเงินในส่วนนี้ต่อศาลปกครอง ส่วนค่าเบี่ยงปรับที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ชำระในวงเงินที่เกินกว่าหนึ่งหมื่นบาทนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับหนังสือทวงถามให้ชำระค่าเบี่ยงปรับเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2544 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ชำระค่าเบี่ยงปรับภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับหนังสือทวงถาม คือ ไม่ได้ชำระเบี่ยงปรับภายในวันที่ 26 พฤษภาคม 2544 จึงถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีในวันดังกล่าวแล้ว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 265/2547 (ระหว่าง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผู้ฟ้องคดี กับ บริษัท สหร่วมมิตรก่อสร้าง จำกัด ผู้ถูกฟ้องคดี)*

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างผู้ถูกฟ้องคดีก่อสร้างอาคารห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีการพิมพ์ จำนวน 1 หลัง และอาคารซ่อมบำรุง จำนวน 1 หลัง ทั้งนี้ ตามสัญญาเลขที่ วข.วก. 23/2540 และสัญญาเลขที่ วข.วก.24/2540 ตามลำดับ และในข้อ 15 ของสัญญาจ้างทั้งสองฉบับดังกล่าว กำหนดว่า หากผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาและผู้ฟ้องคดียังมิได้บอกเลิกสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ฟ้องคดีนับถัดจากวันที่กำหนดแล้วเสร็จตามสัญญาหรือวันที่ผู้ฟ้องคดีได้ขยายให้จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ขยายกำหนดวันสิ้นสุดของสัญญาทั้งสองฉบับออกไปอีกสองครั้ง โดยวันสิ้นสุดของสัญญาที่ขยายออกไปครั้งที่สองอันเป็นครั้งสุดท้ายนั้น ในสัญญาแรก คือ วันที่ 18 กรกฎาคม 2542 ส่วนสัญญาที่สอง คือ วันที่ 29 เมษายน 2542 แต่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถก่อสร้างอาคารทั้งสองให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือบอกเลิกสัญญาและแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าปรับตามที่กำหนดในสัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าว กรณีดังกล่าว ถือว่าวันที่ 19 กรกฎาคม 2542 และวันที่

30 เมษายน 2542 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันที่ครบกำหนดวันสิ้นสุดของสัญญาทั้งสองฉบับที่ได้ขยายออกไปครั้งสุดท้าย อันเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 280/2547 (ระหว่าง นายเชาว์ ชัชพงศ์ ที่ 1 และนายชด ชัชพงศ์ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายชัช ชัชพงศ์ ที่ 2 ผู้ฟ้องคดี กับ กรมป่าไม้ ที่ 1 และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)*

ผู้ฟ้องคดีทำสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลนกับผู้ถูกฟ้องคดี มีกำหนดระยะเวลาสัมปทาน 15 ปี ต่อมา อธิบดีกรมป่าไม้มีคำสั่งทางวิทยุในราชการกรมป่าไม้ให้ระงับการทำไม้ตามเงื่อนไขสัมปทาน ซึ่งผู้รับสัมปทานได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ให้หยุดทำไม้ป่าชายเลนตามสัญญาสัมปทาน หากฝ่าฝืนจะต้องถูกจับกุมดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 เมื่อประมาณเดือนกุมภาพันธ์ 2540 หลังจากได้รับแจ้งคำสั่งผู้รับสัมปทานได้หยุดทำไม้จนกระทั่งหมดอายุสัมปทาน เห็นว่า ผู้รับสัมปทานได้ทราบคำสั่งให้ระงับการทำไม้ตามวิทยุในราชการกรมป่าไม้ดังกล่าว ทำให้ผู้รับสัมปทานต้องระงับการทำไม้ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา กรณีจึงถือว่า ผู้ถูกฟ้องคดีกระทำผิดสัญญาสัมปทานและทำให้ผู้รับสัมปทานได้รับความเสียหายจากการไม่ได้ทำไม้ตามเงื่อนไขสัญญาสัมปทานตั้งแต่นั้น ซึ่งผู้รับสัมปทานอาจบอกเลิกสัญญา และฟ้องเรียกค่าเสียหายนับแต่วันดังกล่าว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 293/2547 (ระหว่าง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้ฟ้องคดี กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด แม่กแก้วการโยธาเชียงราย ที่ 1 และนายวิเศษ สันดุสิต ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)*

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาว่าจ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ให้ก่อสร้างอาคารสถานีอนามัยในท้องที่จังหวัดเชียงราย โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้เข้าทำการก่อสร้างและส่งมอบงานแต่เฉพาะงวดที่ 1 ถึงงวดที่ 3 เท่านั้น หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ทิ้งงานส่วนที่ค้างชำระอยู่ ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือเร่งรัดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ให้ทำการก่อสร้างให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามสัญญา แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คงไม่สามารถทำการก่อสร้างให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามสัญญาได้ จึงมีหนังสือลงวันที่ 30 มีนาคม 2543 แจ้งบอกเลิกสัญญาไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และมีหนังสือลงวันที่ 26 เมษายน 2543 และหนังสือลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2545 แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้ชำระค่าปรับและค่าเสียหาย

ตามสัญญา แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเพิกเฉย กรณีดังกล่าวจึงถือได้ว่าวันที่ 30 มีนาคม 2543 ซึ่งเป็นวันที่บอกเลิกสัญญาดังกล่าวเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้แล้วว่าตนสามารถบังคับสิทธิเรียกร้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชำระค่าปรับและค่าเสียหายได้แล้ว ดังนั้น วันที่บอกเลิกสัญญาดังกล่าวจึงเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 312/2547 (ระหว่าง จังหวัดพังงา ผู้ฟ้องคดี กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจ.อาร์. การโยธา ที่ 1 นายเจร ลำทุมลักษณ์ ที่ 2 และนางสาวจิตติ ดิทองแก้ว ที่ 3 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีทำสัญญาจ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ให้ก่อสร้างสะพานข้ามร่องน้ำ ตามสัญญา จะต้องเริ่มทำงานภายในวันที่ 9 พฤษภาคม 2543 และทำงานให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 21 สิงหาคม 2543 ต่อมา ได้มีการแก้ไขกำหนดเวลาทำงานแล้วเสร็จเป็นวันที่ 29 กันยายน 2543 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่สามารถทำงานแล้วเสร็จตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ 5 เมษายน 2544 บอกเลิกสัญญาพร้อมทั้งสงวนสิทธิเรียกร้องตามเงื่อนไขในสัญญา และผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือบอกเลิกสัญญาเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2544 ต่อมา ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 15 มกราคม 2545 บอกกล่าวทวงถามผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ให้ชำระเงินค่าปรับ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ปฏิบัติผิดข้อสัญญาจ้าง โดยไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามสัญญาได้ โดยให้ชำระค่าปรับดังกล่าวภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2545 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เพิกเฉย

กรณีดังกล่าว เห็นว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ 5 เมษายน 2544 บอกเลิกสัญญา และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2544 จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเกิดสิทธิเรียกร้องอันจะนำมาเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ 7 เมษายน 2544

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 328/2547 (ระหว่าง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 1 และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ 2 ผู้ฟ้องคดี กับ นายพงษ์ศักดิ์ ลาภพรไกร ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีที่ 1 ได้ให้สัมปทานทำไม้ป่าชายเลนแก่ผู้ถูกฟ้องคดี โดยในสัญญาได้กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินค่าเปิดป่า โดยให้ชำระร้อยละ 25 ในวันสัมปทาน

ในปีแรกให้ชำระภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสัมปทาน และในปีต่อ ๆ ไป ให้ชำระเป็นรายปี โดยให้ชำระภายในเดือนแรกของรอบปีสัมปทานทุกปี สัญญาดังกล่าวได้กำหนดระยะเวลาการชำระค่าเปิดป่าไว้แล้ว และวันที่ถึงกำหนดชำระภายในเดือนแรกของรอบปีสัมปทานคือ วันที่ 2 มิถุนายน ของปีสัมปทาน ทั้งนี้ ตามมาตรา 193/3 และมาตรา 193/5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น เมื่อหนี้ค่าเปิดป่ารายปีในปีที่ 12 ถึงปีที่ 15 ถึงกำหนดชำระคือ วันที่ 2 มิถุนายน 2541 วันที่ 2 มิถุนายน 2542 วันที่ 2 มิถุนายน 2543 และวันที่ 2 มิถุนายน 2544 ตามลำดับ อันเป็นวันพ้นกำหนดระยะเวลาการชำระค่าเปิดป่า โดยไม่จำเป็นต้องมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระหนี้ อีกตามมาตรา 204 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีสามารถนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระหนี้ดังกล่าวภายในหนึ่งปี คือ ภายในวันที่ 2 มิถุนายน 2542 วันที่ 2 มิถุนายน 2543 วันที่ 2 มิถุนายน 2544 และวันที่ 2 มิถุนายน 2545 ตามลำดับ

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 335/2547 (ระหว่าง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผู้ฟ้องคดี กับ บริษัท ประเทืองกิจก่อสร้าง จำกัด ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีก่อสร้างต่อเติมชั้นดาดฟ้าของอาคารปฏิบัติการเคมี สิ่งทอ กำหนดเวลาแล้วเสร็จวันที่ 17 กรกฎาคม 2544 ครั้นเมื่อครบกำหนดผู้ถูกฟ้องคดีทำการก่อสร้างไม่แล้วเสร็จตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือแจ้งสงวนสิทธิเรียกค่าปรับและเร่งรัดให้รีบดำเนินการก่อสร้าง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาไปยังผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2545 และมีหนังสือลงวันที่ 13 สิงหาคม 2545 ทวงถามให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินมาชำระค่าปรับตามสัญญาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือแจ้งให้ไปชำระค่าปรับในวันที่ 15 สิงหาคม 2545 ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องชำระเงินค่าปรับภายในวันที่ 14 กันยายน 2545 เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉยไม่ชำระค่าปรับภายในสามสิบวันดังกล่าว สิทธิเรียกร้องของผู้ฟ้องคดีในกรณีนี้ย่อมใช้บังคับได้เมื่อผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาในวันที่ 24 พฤษภาคม 2545 เป็นต้นไป เมื่อผู้ฟ้องคดีอาจบังคับตามสิทธิเรียกร้องได้แล้ว ผู้ฟ้องคดีชอบที่จะบังคับให้เป็นไปตามสิทธิเรียกร้องของตนโดยการฟ้องคดีต่อศาล อันเป็นการเริ่มต้นนับระยะเวลาในการฟ้องคดีตามที่กฎหมายกำหนด การที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 13 สิงหาคม 2545 ทวงถามให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินมาชำระค่าปรับนั้น เป็นเรื่องที่ผู้ฟ้องคดีเตือนให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระหนี้ หาได้ทำให้

ระยะเวลาการฟ้องคดีซึ่งเริ่มนับไปแล้วสะดุดหยุดลงไม่ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉยไม่นำเงินมาชำระภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดียอมตกเป็นลูกหนี้ผู้ผิดนัด ดังนั้น ถือว่าผู้ฟ้องคดีสามารถใช้สิทธิเรียกร้องได้ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2545 ซึ่งเป็นวันหลังจากวันที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือบอกเลิกสัญญา

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 474/2547 (ระหว่าง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้ฟ้องคดี กับ นางสาวจิราพร จ้ายหนองบัว ที่ 1 และนายบุญหลาย จ้ายหนองบัว ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ทำสัญญาของผู้ได้รับอนุมัติให้ลาไปศึกษาหรือฝึกอบรมภายในประเทศ โดยได้รับเงินเดือนเต็มระหว่างลา ให้ไว้แก่ผู้ฟ้องคดี เพื่อไปศึกษาหรือฝึกอบรมวิชาวิสามัญวิทยาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำหนดเวลาสามปี โดยสัญญากำหนดว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 สำเร็จการศึกษาหรือฝึกอบรม หรือหากการศึกษาหรือฝึกอบรมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ต้องยุติลงด้วยเหตุอื่นใด เมื่อทางราชการมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เข้ารับราชการหรือเข้าปฏิบัติราชการตามคำสั่งนั้น ๆ รวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองเท่าของเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ศึกษาหรืออบรม ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 สำเร็จการศึกษาแล้ว ได้กลับเข้าปฏิบัติราชการ ณ โรงพยาบาลนครนายก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครนายก ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดของผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2544 ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ยื่นหนังสือลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2545 ขอลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2545 โดยผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มิได้ปฏิบัติตามสัญญาที่กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องเข้ารับราชการหรือเข้าปฏิบัติราชการรวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองเท่าของเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ใช้ในการศึกษา ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย และเมื่อกรณีดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ยื่นหนังสือลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2545 ขอลาออกจากราชการต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2545 และจังหวัดนครนายกมีหนังสือลงวันที่ 11 เมษายน 2545 รายงานผู้ฟ้องคดี พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ และเจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2545 และได้เก็บเรื่องไว้ที่ฝ่ายบรรจุแต่งตั้งและทะเบียนประวัติ โดยมีได้นำเสนอปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อทราบหรือสั่งการ ซึ่งกรณีดังกล่าวถือว่าผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีในวันที่ 18 เมษายน 2545 แล้ว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 619/2547 (ระหว่าง บริษัท ผลไพบูลย์ที่ดินและก่อสร้าง จำกัด ร่วมคำกับ บริษัท พันสิวิศวกรรมและบริหารก่อสร้าง จำกัด ผู้ฟ้องคดี กับ เทศบาลเมืองน่าน ที่ 1 และนายกเทศมนตรีเมืองน่าน ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้ทำสัญญาจ้างผู้ฟ้องคดีให้ดำเนินการก่อสร้างระบบระบายน้ำ ระบบรวบรวมน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสีย โดยสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาแบบปรับราคาได้ เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ส่งมอบงานให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และขอเบิกค่า K แต่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีหนังสือลงวันที่ 20 มีนาคม 2545 แจ้งผลการพิจารณาของสำนักงบประมาณที่ปฏิเสธคำขอของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดียื่นหนังสือขอเบิกเงินค่า K เกินกว่า 90 วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ได้ส่งมอบงานในงวดสุดท้าย ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ 9 เมษายน 2545โต้แย้งและชี้แจงข้อเท็จจริง โดยขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองพิจารณาการจ่ายเงินดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีหนังสือลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2545 แจ้งว่าการส่งหนังสือขอเบิกเงินค่า K ไม่ถูกต้องตามระเบียบราชการ จึงไม่สามารถพิจารณาให้ได้ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือโต้แย้งดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีหนังสือลงวันที่ 24 มิถุนายน 2545 แจ้งว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ส่งผลการพิจารณาของสำนักงบประมาณให้ผู้ฟ้องคดีทราบแล้วตามหนังสือลงวันที่ 20 มีนาคม 2545 จึงไม่สามารถทบทวนคำขอใด ๆ ได้อีก อย่างไรก็ตาม ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2545 ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองพิจารณาทบทวนการขอเบิกเงินค่า K อีก ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ส่งเรื่องให้จังหวัดน่านประสานไปยังสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเรื่องให้สำนักงบประมาณพิจารณาต่อไป ผลการพิจารณาของสำนักงบประมาณ ปรากฏว่า ไม่สามารถจ่ายเงินค่า K ได้ ต่อมาผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 21 มีนาคม 2546 โต้แย้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอีกครั้งหนึ่ง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีหนังสือลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2546 ตอบปฏิเสธอีกจากกรณีดังกล่าว เห็นว่า หนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2545 ที่แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบผลการพิจารณาของสำนักงบประมาณที่ไม่อนุมัติการจ่ายเงินค่า K นั้น หนังสือดังกล่าวมิใช่คำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 แต่เป็นหนังสือที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ในฐานะคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งแจ้งการปฏิเสธการจ่ายเงินค่า K ตามที่กำหนดในสัญญาให้แก่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทราบ และเมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือดังกล่าวก็ถือว่าผู้ฟ้องคดีได้ทราบเหตุแห่งการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ ได้รับหนังสือนั้นแล้ว แต่ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือนับดังกล่าวเมื่อใด

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาจากการที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 9 เมษายน 2545โต้แย้งและชี้แจงข้อเท็จจริงการยื่นหนังสือขอเบิกเงินค่า K แล้ว เชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือลงวันที่ 20 มีนาคม 2545 นั้น ก่อนหรืออย่างช้าในวันที่ 9 เมษายน 2545

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 639/2547 (ระหว่าง กรมทรัพยากรธรณี ผู้ฟ้องคดี กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุญฤทธิ์การค้า ที่ 1 และนายรังสรรค์ จันทรหัสดี ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาว่าจ้างผู้ถูกฟ้องคดีก่อสร้างอาคารจัดแสดงนิทรรศการทางธรณีวิทยาเกี่ยวกับป่าหินงาม พร้อมโสตทัศนูปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยกำหนดให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 9 มิถุนายน 2544 ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทำงานไม่แล้วเสร็จตามกำหนดในสัญญาและตามที่ได้ขยายระยะเวลาให้ถึงวันที่ 6 ธันวาคม 2544 และผู้ฟ้องคดีมีหนังสือเตือนรวม 3 ฉบับให้ผู้ถูกฟ้องคดีส่งมอบงานให้แล้วเสร็จมิฉะนั้นจะบอกเลิกสัญญา แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการประกวดราคาจ้างก่อสร้างใหม่และได้ทำสัญญาว่าจ้างบริษัท อาณารักษ์ จำกัด ให้ทำงานก่อสร้างอาคารดังกล่าวเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2545 ซึ่งบริษัทดังกล่าวได้ทำงานจนแล้วเสร็จและได้มีการส่งมอบงานแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ 24 มิถุนายน 2546 บอกเลิกสัญญาและให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองรับผิดชอบใช้ค่าปรับตามสัญญาและค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการจ้างผู้รับจ้างรายใหม่

กรณีดังกล่าว เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินค่าปรับเนื่องจากทำงานก่อสร้างไม่แล้วเสร็จตามที่กำหนด และชดเชยค่าเสียหายจากการที่ผู้ฟ้องคดีว่าจ้างให้ผู้รับจ้างรายใหม่ทำงานต่อจนแล้วเสร็จ ซึ่งทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เห็นว่า วัตถุประสงค์แห่งคดีตามสัญญาทั้งสองฉบับเป็นอย่างเดียวกัน ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการประกวดราคาจ้างก่อสร้างและว่าจ้างผู้รับจ้างรายใหม่ โดยข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้คัดค้านการดำเนินการดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีได้ตกลงเลิกสัญญาจ้างกันโดยปริยาย ประกอบกับเมื่อพิจารณาจากสภาพข้อเท็จจริงแล้วเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้รับจ้างรายใหม่ย่อมไม่อาจดำเนินการก่อสร้างอาคารดังกล่าวซ้ำซ้อนกันได้ อีกทั้งผู้ฟ้องคดีเคยมีหนังสือแจ้งว่าจะบอกเลิกสัญญาด้วยแล้ว จึงถือว่าวันที่ทำสัญญากับผู้รับจ้างรายใหม่เท่ากับได้มีการตกลงเลิกสัญญากับผู้รับจ้างรายเดิมโดยปริยาย ดังนั้น วันที่ 25 กันยายน 2545 ซึ่งเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดี

ได้ทำสัญญากับผู้รับจ้างรายใหม่เป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี การที่ผู้ฟ้องคดีทำหนังสือบอกเลิกสัญญาถึงผู้ถูกฟ้องคดี เพื่อบอกเลิกสัญญาอีกครั้งเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2546 ไม่ทำให้วันที่รู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีเปลี่ยนแปลงไป

ความเห็นแย้ง

กรณีการเรียกค่าปรับเพราะผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดนั้น เห็นว่า ข้อ 16 ของสัญญากำหนดว่า หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดในสัญญา และผู้ว่าจ้างยังไม่บอกเลิกสัญญาผู้รับจ้างต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างนับถัดจากวันที่กำหนดแล้วเสร็จในสัญญา หรือวันที่ผู้ว่าจ้างขยายให้จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดส่งมอบงานเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2544 ผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จและส่งมอบงานตามเวลาได้ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงตกเป็นผู้ผิดนัดตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าปรับตามสัญญาตามข้อ 16 ได้ตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนดส่งมอบงานตามที่ผู้ฟ้องคดีขยายให้ คือ วันที่ 7 ธันวาคม 2544 โดยไม่ต้องมีการบอกเลิกสัญญา นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าปรับตามหนังสือลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2545 ก่อนมีหนังสือบอกเลิกสัญญาเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2546 กรณีจึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีเรียกค่าปรับได้ตั้งแต่วันที่ 7 ธันวาคม 2544

กรณีเรียกค่าเสียหายเกี่ยวกับค่าจ้างงานตามสัญญาระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีที่เพิ่มขึ้นนั้น เห็นว่า ข้อ 17 ของสัญญากำหนดว่า ในกรณีผู้ว่าจ้างบอกเลิกสัญญาผู้ว่าจ้างอาจทำงานนั้นเองหรือว่าจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้นต่อจนแล้วเสร็จได้ กรณีดังกล่าวผู้ว่าจ้างมีสิทธิริบหลักประกัน และผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในเวลาอันสมควร ผู้ฟ้องคดีจึงได้ทำสัญญาจ้างบริษัท อาณารักษ์ จำกัด ทำงานนั้นต่อจนแล้วเสร็จ อันทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากค่าจ้างที่กำหนดในสัญญา กรณีถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รู้จำนวนค่าเสียหายตามข้อ 17 ของสัญญาดังกล่าวแล้วและในจำนวนที่แน่นอนตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน 2545 ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีในกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องเสียค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างผู้รับจ้างรายใหม่ทำงานให้แล้วเสร็จ ตั้งแต่วันที่ทำสัญญากับผู้รับจ้างรายใหม่

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 647/2547 (ระหว่าง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้ฟ้องคดี กับ นายอดิสร หรือพนัสกร หม่ออำพันธ์ ที่ 1 และนายวิระ หม่ออำพันธ์ ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)*

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ทำสัญญารับทุนเพื่อเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรเซลล์วิทยา ของกระทรวงสาธารณสุข มีกำหนด 2 ปี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2542 ณ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เป็นผู้ทำสัญญาค้ำประกัน ต่อมา เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2543 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้มีหนังสือถึงคณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอลาออกจากการเป็นนักศึกษาหลักสูตรพนักงานเซลล์วิทยา เนื่องจาก จะต้องไปศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ซึ่งคณบดีแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มี คำสั่งให้ลาออกเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2543 และผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 26 ธันวาคม 2543 ทวงถามให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้เงินค่าปรับจากการผิดสัญญา แต่ผู้ถูกฟ้องคดี ทั้งสองเพิกเฉยมิได้นำเงินไปชำระให้ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด เห็นว่า วันที่คณบดีแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ลาออกเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2543 ถือเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดี ได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 742/2547 (ระหว่าง กรมชลประทาน ผู้ฟ้องคดี กับ บริษัท ปิยะจิตพัฒนาที่ดิน จำกัด ผู้ถูกฟ้องคดี)*

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างผู้ถูกฟ้องคดีทำการก่อสร้างคลองส่งน้ำาดาคอนกรีต พร้อมอาคารชลประทาน โดยกำหนดวันสิ้นสุดสัญญาในวันที่ 26 สิงหาคม 2536 ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทำงานไม่ได้ผลงานที่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือเร่งรัด การทำงานก่อสร้างคลองส่งน้ำดังกล่าวและสงวนการปรับตามสัญญา และมีหนังสือลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2537 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีเข้าทำงานตามสัญญาภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับ หนังสือนี้ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวและไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ถือว่า ผู้ถูกฟ้องคดีผิดสัญญา โดยให้ถือว่าหนังสือนี้เป็นหนังสือบอกเลิกสัญญากับผู้ถูกฟ้องคดี นับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีทำผิดสัญญา แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีว่าจะรีบเข้า ดำเนินการก่อสร้างภายในวันที่ 10 สิงหาคม 2537 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ไม่ได้เข้าทำงานดังที่ แจ้งไว้ และคณะกรรมการตรวจการจ้างของผู้ฟ้องคดีก็ไม่สามารถติดต่อผู้ถูกฟ้องคดีได้ จากพฤติการณ์ดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผู้ประพฤติดัดสัญญาและเป็น

ผู้ละทิ้งงาน ต่อมา เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2539 ผู้ฟ้องคดีได้แจ้งจ้าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด กาญจน์คอนสตรัคชั่น เข้าทำงานส่วนที่เหลือ อันทำให้มีค่าจ้างเพิ่มขึ้นจากเดิม และก่อนฟ้องคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือบอกกล่าวทวงถามให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินค่าปรับตามสัญญา ค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานที่ผู้ฟ้องคดีต้องว่าจ้างผู้ควบคุมงานอีกต่อหนึ่ง และค่าจ้างส่วนที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากได้ว่าจ้างผู้รับจ้างรายใหม่ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย

การที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2537 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีเข้าทำงานตามสัญญาภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2537 ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องเข้าทำงานตามสัญญาจ้างภายในวันที่ 8 สิงหาคม 2537 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้เข้าทำงานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีทำผิดสัญญาในวันที่ 9 สิงหาคม 2537 และถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้บอกเลิกสัญญาจ้างในวันที่ 9 สิงหาคม 2537 อันเป็นวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีทำผิดสัญญาจ้าง ผู้ฟ้องคดีจึงอาจบังคับสิทธิเรียกร้องเงินค่าปรับและค่าเสียหายตามสัญญาจ้างจากผู้ถูกฟ้องคดีได้ตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2537 ซึ่งถือว่าผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่มิผลเป็นการบอกเลิกสัญญา คือวันที่ 9 สิงหาคม 2537

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 743/2547 (ระหว่าง กรมชลประทาน ผู้ฟ้องคดี กับ บริษัท สี่หนุ่มวิศวกรรม จำกัด ผู้ถูกฟ้องคดี)*

ผู้ฟ้องคดีทำสัญญาว่าจ้างผู้ถูกฟ้องคดีให้ก่อสร้างคลองส่งน้ำาดาคอนกรีตพร้อมอาคารชลประทาน ท่อส่งน้ำทิ้ง ท่อพักน้ำ บ้านพักพนักงานสูบน้ำ อาคารควบคุมระบบไฟฟ้า และโรงเก็บวัสดุ รั้วลดนามพร้อมประตูระบายและป้ายชื่อสถานี ฐานรองรับและท่อส่งน้ำริมตลิ่งและงานส่วนอื่น ๆ ณ สถานีสูบน้ำบ้านมะม่วง อำเภอมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยต้องเริ่มทำงานภายในวันที่ 30 กันยายน 2537 และต้องให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 24 กันยายน 2538 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าวแต่อย่างใด คณะกรรมการตรวจการจ้างได้มีหนังสือเร่งเตือนให้ผู้ถูกฟ้องคดีเข้าดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ยอมเข้าดำเนินการก่อสร้างตามสัญญาแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2541 แจ้งบอกเลิกสัญญา และผู้ถูกฟ้องคดีทราบการบอกเลิกสัญญาเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2541

กรณีดังกล่าว เห็นว่า เป็นกรณีพิพาทเกี่ยวกับการที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เข้าดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือบอกเลิกสัญญา และผู้ถูกฟ้องคดีได้ทราบการบอกเลิกสัญญาตามหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2541 จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีเมื่อวันที่ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2541

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 834/2547 (บริษัท หนึ่งพัฒนาการ จำกัด ผู้ฟ้องคดี กับ กรมชลประทาน ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีทำสัญญารับจ้างก่อสร้างฝายมองคะและท่อรับน้ำคลองฝ่งซ้าย กม. 2+300 พร้อมขุดลอกลำห้วยตะเพิน ณ ตำบลวังยาย อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี กับผู้ถูกฟ้องคดี มีกำหนดแล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้เริ่มงาน ผู้ฟ้องคดีส่งมอบงานงวดสุดท้ายเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2546 ค่าเช่าเกินกำหนดตามสัญญาไป 202 วัน และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้จ่ายเงินค่างวดงานให้ผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2546 แล้ว ระหว่างผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่มีหน้าที่ตามสัญญาที่จะต้องปฏิบัติต่อกันอีก ถ้าคู่สัญญาประพฤติปฏิบัติไม่ถูกต้องตามข้อสัญญาก่อให้เกิดความเสียหายหรือกระทบต่อสิทธิอย่างใดก็ควรใช้สิทธิเรียกร้องให้ผู้สัญญาปฏิบัติหรือฟ้องร้องขอให้ศาลสั่งให้คู่กรณีปฏิบัติหรือชำระค่าเสียหายได้ตั้งแต่วันที่สัญญาสิ้นสุดลง ผู้ถูกฟ้องคดีได้เรียกร้องให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าปรับที่ส่งมอบงานล่าช้า 202 วัน และได้หักเงินค่าปรับจากเงินค่างวดไปแล้ว หากผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติไม่ถูกต้องตามข้อสัญญาและมีสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเงินค่าจ้างหรือเงินค่าปรับ ที่ส่งมอบงานล่าช้าหรือสิทธิเรียกร้องอื่นใดก็ชอบที่จะใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลนับแต่วันที่ 25 มีนาคม 2546

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 870/2547 (ระหว่าง เทศบาลตำบลไพศาลี ผู้ฟ้องคดี กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บึงสามพัน 1995 ที่ 1 และนายประทีป หรือสุรเดช ไตรสารเดช ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ว่าจ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ให้ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมวางท่อระบายน้ำ ตามสัญญาผู้ถูกฟ้องคดีต้องทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ 15 มกราคม 2544 ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้มีหนังสือลงวันที่ 15 มกราคม 2544 ขอส่งมอบงาน และขอเบิกค่าก่อสร้างจากผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดี

ตรวจสอบงานก่อสร้างแล้วเห็นว่า มีการก่อสร้างไม่ตรงตามรูปแบบ จึงแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ดำเนินการแก้ไข ต่อมา เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ดำเนินการแก้ไขจนแล้วเสร็จคณะกรรมการตรวจรับการแก้ไขปรับปรุงโครงการก่อสร้างดังกล่าวได้ตรวจรับงานเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2546 แล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ส่งมอบงานล่าช้าเกินกว่ากำหนด โดยผู้ฟ้องคดีมิได้บอกเลิกสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ 21 มกราคม 2547 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินค่าปรับจากการทำงานแล้วเสร็จล่าช้ากว่าสัญญาไปชำระให้แก่ผู้ฟ้องคดีภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2547

กรณีดังกล่าว เห็นว่า ข้อ 14 ของสัญญาจ้างระบุว่า ค่าปรับหากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาและผู้ว่าจ้างมิได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างและจะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการควบคุมงาน เมื่อผู้ว่าจ้างต้องจ้างผู้ควบคุมงานอีกต่อหนึ่งนับจากวันที่กำหนดแล้วเสร็จตามสัญญา หรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายให้จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง ดังนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องเสียค่าปรับให้แก่ผู้ฟ้องคดีตั้งแต่วันครบกำหนดในสัญญาจนถึงวันที่งานแล้วเสร็จจริงตามสัญญา จึงถือว่า วันที่ 30 เมษายน 2546 อันเป็นวันที่คณะกรรมการตรวจรับงานได้ตรวจรับงาน ซึ่งเป็นวันทำงานแล้วเสร็จจริงเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 892/2547 (ระหว่าง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผู้ฟ้องคดี กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหสิทธพสินค้าและก่อสร้าง ที่ 1 หุ้นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหสิทธพสินค้าและก่อสร้าง ที่ 2 และธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ที่ 3 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ให้ทำการก่อสร้างปรับปรุงอาคารโรงอาหารมีกำหนดแล้วเสร็จภายในวันที่ 27 พฤษภาคม 2544 ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ขยายเวลาออกไปถึงวันที่ 3 เมษายน 2545 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ไม่สามารถส่งมอบงานได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ 6 มีนาคม 2546 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เพื่อบอกเลิกสัญญา และมีหนังสือลงวันที่ 8 มีนาคม 2546 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ในฐานะผู้ค้ำประกันให้นำเงินค้ำประกันมาชำระให้แก่ผู้ฟ้องคดี ต่อมา ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือทวงถามลงวันที่ 24 มีนาคม 2546 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2ให้นำเงินค่าปรับ

ตามสัญญาจ้างมาชำระแก่ผู้ฟ้องคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือทวงถาม ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้รับหนังสือดังกล่าวในวันที่ 26 มีนาคม 2546 แต่เพิกเฉยไม่นำเงินมาชำระ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าปรับและเงินตามสัญญาค่าประกัน กรณีดังกล่าว เห็นว่า เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้รับหนังสือของผู้ฟ้องคดีลงวันที่ 6 มีนาคม 2546 ที่บอกเลิกสัญญาเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2546 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ได้รับหนังสือของผู้ฟ้องคดีลงวันที่ 8 มีนาคม 2546 ที่ให้นำเงินค่าประกันมาชำระให้แก่ผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2546 อันทำให้สัญญาสิ้นสุดลง ซึ่งถือเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 907/2547 (ระหว่าง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้ฟ้องคดี กับ บริษัท ทวิน เทคดิง จำกัด ที่ 1 และธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างเหมาปรับปรุงอาคารโดมศูนย์รังสิตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กับผู้ถูกฟ้องคดี ที่ 1 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามสัญญา ผู้ฟ้องคดี จึงได้มีหนังสือลงวันที่ 10 ตุลาคม 2545 แจ้งบอกเลิกสัญญาและขอใช้สิทธิรับหนังสือ ค่าประกันการปฏิบัติตามสัญญา รวมทั้งมีหนังสือแจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ขอใช้สิทธิเรียกร้อง ตามหนังสือค่าประกันดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับทราบหนังสือแจ้งดังกล่าวเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2545 ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 17 กันยายน 2546 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 รับผิดชอบจ่ายเงินอันเนื่องมาจากการบอกเลิกสัญญา ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับหนังสือดังกล่าว เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2546 แต่เพิกเฉยไม่ชำระเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องต่อศาล ของให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชดใช้เงินแก่ผู้ฟ้องคดีอันเนื่องมาจากการบอกเลิกสัญญาจ้าง ซึ่งศาล ได้รับคำฟ้องไว้พิจารณาแล้ว

ต่อมา เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2546 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ให้การและฟ้องแย้งว่า ไม่ได้ เป็นฝ่ายผิดสัญญา เนื่องจากได้ทำงานแล้วเสร็จตามสัญญาและส่งมอบงานงวดสุดท้ายที่ได้มี การแก้ไขเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2546 ผู้ฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินค่าจ้างงวด สุดท้ายให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ภายใน 30 วัน นับแต่วันส่งมอบงาน แต่ผู้ฟ้องคดีเป็นฝ่าย ผิดสัญญาไม่ยอมชำระเงินและได้รับเงินประกันสัญญาไปจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงฟ้องแย้ง ขอให้ศาลพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีจ่ายเงินค่าจ้างงวดสุดท้ายและคืนเงินประกันสัญญาให้แก่

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ซึ่งการฟ้องแย้งถือเป็นคำฟ้องที่ต้องฟ้องภายในระยะเวลาการฟ้องคดี และในกรณีดังกล่าวถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2546 อันเป็นวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับหนังสือบอกเลิกสัญญาฉบับลงวันที่ 10 ตุลาคม 2545 ซึ่งถือว่าเป็นวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เกิดสิทธิเรียกร้องให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าจ้างสำหรับงานงวดสุดท้ายและคืนเงินประกันสัญญา

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 917/2547 (ระหว่าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด สยามชีวิล ทรัพย์หลาย ผู้ฟ้องคดี กับ การประปาส่วนภูมิภาค ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างผู้ฟ้องคดีให้ทำงานโครงการวางท่อประปา รวมทั้งหมด 9 สัญญา แต่ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถเข้าทำงานตามสัญญาจ้างได้ เนื่องจากมีเหตุขัดข้องเกี่ยวกับเรื่องการขอเข้าใช้พื้นที่ของเทศบาลนครขอนแก่น ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้แจ้งเหตุดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อขอยุติงานและขอต่ออายุสัญญาทั้ง 9 ฉบับ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ต่ออายุสัญญาให้ตามคำขอ และได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการตามสัญญาจ้างต่อไป ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้เข้าดำเนินงานตามสัญญาจ้างจนงานก่อสร้างแล้วเสร็จ แต่เป็นการแล้วเสร็จเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในสัญญา โดยมีการส่งมอบงานและคณะกรรมการตรวจการจ้างได้ตรวจรับงานจ้างของทั้ง 9 สัญญา ตามลำดับ เริ่มตั้งแต่ สัญญาแรกในวันที่ 24 มีนาคม 2541 และสัญญาสุดท้ายในวันที่ 6 สิงหาคม 2541 ซึ่งคณะกรรมการตรวจการจ้างได้แจ้งสงวนสิทธิในการปรับผู้ฟ้องคดี เนื่องจากทำงานแล้วเสร็จล่าช้าไว้ด้วย โดยต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งยินยอมให้ผู้ถูกฟ้องคดีหักเงินค่าปรับ พร้อมกับสงวนสิทธิขอรับเงินค่าปรับ คือ หากปรากฏต่อมาว่าความล่าช้าไม่ได้เกิดจากความผิดของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้จ่ายค่าจ้างซึ่งได้หักค่าปรับออกแล้วให้แก่ผู้ฟ้องคดี ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 13 กันยายน 2544 แจ้งผลการอนุมัติลดค่าปรับบางส่วนให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการปรับดังกล่าวไม่ชอบด้วยสัญญาและกฎหมาย เพราะเหตุแห่งความล่าช้าในการส่งมอบงานไม่ได้เกิดจากความผิดของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงได้ทวงถามเงินค่าปรับคืน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย

กรณีดังกล่าวนี้ เห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 13 กันยายน 2544 แจ้งการลดค่าปรับแก่ผู้ฟ้องคดี เป็นการแจ้งการลดค่าปรับเพราะเหตุที่ผู้ฟ้องคดีต้องเสียเวลา รอการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ก่อสร้างจากเทศบาลนครขอนแก่น ไม่ใช่อาศัยเหตุที่ผู้ฟ้องคดีเคยทำ

หนังสือสงวนสิทธิขอรับค่าปรับคืนให้ไว้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี ในกรณีที่หากความล่าช้าจากการปฏิบัติงานไม่ใช่ความผิดของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ดังนั้น การนับระยะเวลาการฟ้องคดีเพื่อเรียกเงินค่าปรับคืนในคดีนี้ จึงเริ่มนับจากวันที่คณะกรรมการตรวจการจ้างได้ตรวจรับงานจ้างในแต่ละสัญญา ซึ่งได้มีการแจ้งสงวนสิทธิในการปรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีส่งมอบงานจ้างล่าช้ากว่ากำหนดแล้วเสร็จตามสัญญาไว้ด้วย ซึ่งถือว่าเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี เมื่อปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีส่งมอบงานล่าช้าและคณะกรรมการตรวจการจ้างได้ตรวจรับงานจ้างตามสัญญาแต่ละฉบับตามลำดับ โดยเริ่มสัญญาแรกในวันที่ 24 มีนาคม 2541 และสัญญาสุดท้ายในวันที่ 6 สิงหาคม 2541 แต่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาขึ้นฟ้องต่อศาลปกครองในวันที่ 11 กันยายน 2545 จึงเป็นการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีแล้ว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 961/2547 (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผู้ฟ้องคดี กับ นางเพ็ญวิสุทธิ์ สุพล หรือชุดิเดชานุกูล ที่ 1 นายอุดม ทิพรราช ที่ 2 นางณิชารัตน์ สวาสดิพันธ์ ที่ 3 นางสาวสัจจาล ผดุงเกียรติโสภณ หรือ นางสาวล จันทรักดิ์ ที่ 4 และนางดาวทวิ สุพล ที่ 5 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ทำสัญญากับผู้ฟ้องคดีเกี่ยวกับข้าราชการที่ไปศึกษาหรือฝึกอบรม ณ ต่างประเทศ ลงวันที่ 12 มกราคม 2539 และสัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษาฝึกอบรมหรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศลงวันที่ 24 ตุลาคม 2543 ต่อมา เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2545 กองกลาง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้รับหนังสือของ กรมวิเทศสหการลงวันที่ 5 สิงหาคม 2545 ว่า รัฐบาลนิวซีแลนด์ได้ยุติการให้ทุนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 แล้ว เนื่องจาก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาในเดือนพฤศจิกายน 2544 ตามที่กำหนดและให้เดินทางกลับในทันที และไม่ได้ไปรายงานตัวต่อผู้ฟ้องคดีเพื่อกลับเข้าปฏิบัติราชการ จึงเป็นการขาดราชการติดต่อกันเกิน 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ฟ้องคดีจึงมีคำสั่งลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545 ปลดผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ออกจากราชการตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม 2545 ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2546 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินไปชำระตามสัญญา แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย

กรณีดังกล่าว เห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งจากกรมวิเทศสหการตามหนังสือลงวันที่ 5 สิงหาคม 2545 ว่า รัฐบาลนิวซีแลนด์ได้ยุติการให้ทุนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 แล้ว เนื่องจากไม่สามารถสำเร็จการศึกษาและในสัญญาฉบับลงวันที่ 12 มกราคม 2539 ข้อ 2 ระบุ

ว่าให้ผู้ให้สัญญารีบเดินทางกลับและรีบรายงานตัวต่อผู้รับสัญญา โดยไม่ชักช้า และในสัญญาฉบับลงวันที่ 24 ตุลาคม 2543 ข้อ 3.1 ระบุว่าให้ผู้ให้สัญญารายงานตัวกลับเข้าปฏิบัติราชการเป็นหนังสือต่อผู้รับสัญญาหรือผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของผู้ให้สัญญาทันที โดยไม่ได้ระบุระยะเวลาไว้ชัดเจน จึงเป็นเหตุที่ไม่แน่นอนว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะมารายงานตัวและเข้ารับราชการในวันใด เหตุแห่งการฟ้องคดีจึงยังไม่เกิดขึ้น ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีคำสั่งลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545 สั่งปลดผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม 2545 เป็นต้นไป ซึ่งตามคำสั่งดังกล่าวเป็นระยะเวลาที่แน่ชัดว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่สามารถที่จะกลับเข้ารับราชการตามสัญญาดังกล่าวได้อีกต่อไป จึงถือว่าวันที่ 31 ตุลาคม 2545 เป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ปี 2548*

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 51/2548 (ประชุมใหญ่) (ระหว่าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีกรรณก่อสร้าง ผู้ฟ้องคดี กับ การประปาส่วนภูมิภาค โดยสำนักงานประปาเชียงใหม่ ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างผู้ฟ้องคดีให้ทำการปรับปรุงระบบท่อประปาในหมู่บ้านนวัตน์ ตำบลหนองแก้ว อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยกำหนดเวลาแล้วเสร็จในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2545 ผู้ฟ้องคดีได้ทำงานแล้วเสร็จและมีหนังสือแจ้งขอส่งมอบงานเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2545 แต่คณะกรรมการตรวจการจ้างไม่ยอมรับงานโดยไม่ได้แจ้งเหตุผลให้ผู้ฟ้องคดีทราบ จนกระทั่งระยะเวลาล่วงเลยมา 22 วัน ผู้ฟ้องคดีจึงสอบถามผลการดำเนินงานไปยังผู้ถูกฟ้องคดีแต่คณะกรรมการตรวจการจ้างกลับเพิกเฉยโดยไม่ได้เร่งรัดดำเนินการตรวจรับงานตามระเบียบของทางราชการแต่อย่างใด อีกทั้งได้กลั่นแกล้งสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำงานเพิ่มจากสัญญาและตั้งแก้ไขงานหลายครั้ง ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ 8 มีนาคม 2545 แจ้งสงวนสิทธิในการเรียกค่าปรับไปยังผู้ถูกฟ้องคดี ต่อมา เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2545 ผู้ถูกฟ้องคดีได้จ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้ฟ้องคดีโดยได้หักค่าปรับไว้ โดยอ้างว่าผู้ฟ้องคดีส่งมอบงานล่าช้าเกินกำหนด ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือทวงคืนเงินค่าปรับไปยังผู้ถูกฟ้องคดี ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 22 เมษายน 2546 แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าได้ส่งเรื่องไปให้สำนักงานประปาเขต 9 เชียงใหม่ พิจารณาดำเนินการ หลังจากนั้นสำนักงานประปาเขต 9 เชียงใหม่ ได้มีหนังสือลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2546 แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าได้มีการดำเนินการถูกต้องตามขั้นตอนการตรวจรับงานทุกประการแล้ว

กรณีดังกล่าว เห็นว่า ข้อพิพาทคดีนี้เกิดจากการที่ผู้ฟ้องคดีส่งมอบงานและขอรับเงินค่าจ้างตามสัญญา ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้จ่ายค่าจ้างโดยหักค่าปรับเนื่องจากเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีส่งมอบงานล่าช้า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้จ่ายเงินค่าจ้างโดยหักค่าปรับและผู้ฟ้องคดีได้รับเงินจำนวน

* ในกรณีที่เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดก่อนวันที่ศาลปกครองเปิดทำการ (วันที่ 9 มีนาคม 2544) แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้นำคดีไปฟ้องต่อศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาในขณะนั้น ต่อมา หลังจากที่ศาลปกครองเปิดทำการแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองโดยอายุความฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมยังไม่ครบกำหนด แต่จะเป็นการฟ้องคดีที่พ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้ว ในกรณีเช่นนี้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงให้เริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองตั้งแต่วันที่ศาลปกครองเปิดทำการเป็นต้นไป

ดังกล่าวไปแล้ว ตามหลักฐานใบเสร็จรับเงินลงวันที่ 12 มีนาคม 2545 กรณีจึงถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รู้ถึงการที่ผู้ถูกฟ้องคดีปรับผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2545 แล้ว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 61/2548 (ประชุมใหญ่) (ระหว่าง กรมชลประทาน ผู้ฟ้องคดี กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชนิตร ที่ 1 นายธนพล ชนชัยอารีย์ ที่ 2 และธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ที่ 3 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีก่อสร้างคันดิน กำหนดระยะเวลาทำงานแล้วเสร็จ ภายในวันที่ 10 ตุลาคม 2543 ผู้ถูกฟ้องคดีส่งมอบงานและรับเงินค่างานงวดที่ 1 ถึงงวดที่ 4 แล้ว แต่ส่งมอบงานงวดที่ 5 ซึ่งเป็นงวดสุดท้ายเกินอายุสัญญา ปรากฏว่า เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2545 ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือถึงผู้ฟ้องคดีขอส่งมอบงานงวดที่ 5 คณะกรรมการตรวจการจ้างได้ตรวจรับงานดังกล่าว และมีบันทึกฉบับลงวันที่ 28 สิงหาคม 2544 เสนอ ผู้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมชลประทานแจ้งการส่งมอบงานล่าช้าดังกล่าว และจำนวนเงิน ค่าปรับตามสัญญา ซึ่งผู้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีได้ลงนามรับทราบและอนุมัติตามบันทึก ของคณะกรรมการตรวจการจ้างเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2545 จึงได้มีหนังสือแจ้งไปยัง ผู้ถูกฟ้องคดีให้ทราบเกี่ยวกับค่าปรับกรณีส่งมอบงานเกินกำหนดอายุสัญญาดังกล่าว ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี คือ วันที่ 29 สิงหาคม 2545 ซึ่งเป็นวันที่ผู้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมชลประทานรับทราบและลงนามอนุมัติตามบันทึก ของคณะกรรมการตรวจการจ้างที่รายงานผลการส่งมอบงานของผู้ถูกฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 67/2548 (ระหว่าง มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้ฟ้องคดี กับ นายฐวธรรม พันธุ์จันทน์ ที่ 1 นางเบญจพร พันธุ์จันทน์ ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2538 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ทำสัญญาการเป็นนักศึกษาเพื่อ ศึกษาวิชาเภสัชศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหิดล) กับผู้ฟ้องคดี และเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้ทำสัญญาค้ำประกันให้ไว้แก่ผู้ฟ้องคดี เมื่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 สำเร็จการศึกษาเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2543 คณะกรรมการพิจารณาจัดสรร นักศึกษาวิชาเภสัชศาสตร์ฯ จัดสรรให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไปปฏิบัติงานที่กระทรวง สาธารณสุข โดยให้ไปรายงานตัวเพื่อเลือกสถานที่ปฏิบัติงานในวันที่ 18 เมษายน 2543

แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มิได้ไปรายงานตัวเข้ารับราชการหรือทำงานชดใช้ตามสัญญาการเป็น นักศึกษาดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุขจึงมีหนังสือลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2543 และลงวันที่ 12 เมษายน 2544 แจ้งคณะเภสัชศาสตร์ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ไปรายงานตัวเพื่อเลือกสถานที่ ปฏิบัติงาน คณะเภสัชศาสตร์จึงมีหนังสือลงวันที่ 6 มิถุนายน 2544 แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ เพื่อติดตามให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชดใช้เงินตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 14 กันยายน 2544 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชำระเงินแทนการปฏิบัติงานตามสัญญาให้แก่ผู้ฟ้องคดีภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ผู้ถูกฟ้องคดี 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้รับหนังสือ ดังกล่าวเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2544 และวันที่ 21 กันยายน 2544 ตามลำดับ แต่ไม่ชำระเงิน ให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยอ้างมติให้นักศึกษาวิชาเภสัชศาสตร์ผู้ทำสัญญาที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2542 ที่ไม่ประสงค์จะรับราชการหรือปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐพ้นจาก ความผูกพันตามสัญญาโดยไม่ต้องเสียค่าปรับ

กรณีดังกล่าว เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้ว คณะกรรมการพิจารณาจัดสรรนักศึกษาวิชาเภสัชศาสตร์ฯ จัดสรรให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไปปฏิบัติงานในวันที่ 18 เมษายน 2543 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ไป รายงานตัวแต่อย่างใด จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ประพฤติผิดสัญญาและมีเหตุแห่งการฟ้องคดี เกิดขึ้นแล้วตั้งแต่วันดังกล่าว ต่อมา เมื่อกระทรวงสาธารณสุขมีหนังสือลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2543 และลงวันที่ 12 เมษายน 2544 แจ้งคณะเภสัชศาสตร์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ไปรายงานตัว เพื่อเลือกสถานที่ปฏิบัติงาน คณะเภสัชศาสตร์มีหนังสือลงวันที่ 6 มิถุนายน 2544 แจ้งให้ ผู้ฟ้องคดีทราบเพื่อติดตามให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชดใช้เงินตามสัญญา จึงต้องถือว่าวันที่ผู้ฟ้องคดี ได้รับทราบจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ไปรายงานตัวเพื่อเลือกสถานที่ปฏิบัติงาน ซึ่งหมายถึง ไม่รายงานตัวเพื่อเข้ารับราชการหรือทำงานตามสัญญาดังกล่าวนั้นเอง เป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รู้ หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีเพื่อบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้เงินตามสัญญาแล้ว แต่ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 14 กันยายน 2544 เรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้ เงินตามสัญญาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือดังกล่าว จึงต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีรู้ หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้อย่างช้าที่สุดคือวันที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดี ที่ 1 ชดใช้เงินดังกล่าว คือวันที่ 14 กันยายน 2544

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 88/2548 (ที่ประชุมใหญ่) (ระหว่าง กรมชลประทาน ผู้ฟ้องคดี กับ บริษัท พินุลย์มหาสารคาม จำกัด ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาว่าจ้างผู้ถูกฟ้องคดีให้ทำงานปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติหนองห้วยแล้ง ตำบลหนองไฮ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม หลังจากเริ่มปฏิบัติงานได้มีการขยายเวลาการทำงานออกไปอีก 120 วัน จนถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2545 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ยังไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามสัญญาได้ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ 23 เมษายน 2545 บอกเลิกสัญญาไปยังผู้ถูกฟ้องคดีและให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือดังกล่าว เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2545 และเมื่อครบกำหนดชำระค่าปรับในวันที่ 3 พฤษภาคม 2545 แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดียังไม่นำเงินไปชำระ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีกลับมีหนังสือลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2545 อุทธรณ์คำสั่งบอกเลิกสัญญาไปยังผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีพิจารณาแล้วไม่อาจยกเลิกคำสั่งบอกเลิกสัญญาได้ จึงมีหนังสือเตือนให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินค่าปรับไปชำระอีก ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าการคิดค่าปรับไม่ถูกต้องและขอให้ผู้ฟ้องคดีจ่ายเงินค่างานที่ทำไปหลังจากผู้ฟ้องคดีบอกเลิกสัญญา ผู้ฟ้องคดีพิจารณาแล้วเห็นควรลดค่าปรับให้ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีร้องขอ ส่วนเงินค่างานที่ทำไปหลังจากบอกเลิกสัญญาไม่สามารถจ่ายให้ได้ ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ 9 มกราคม 2546 แจ้งผลการพิจารณาดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบ พร้อมกับแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินค่าปรับไปชำระแก่ผู้ฟ้องคดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2546 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชำระ

กรณีดังกล่าว เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 386 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้การเลิกสัญญากระทำด้วยการแสดงเจตนาแก่อีกฝ่ายหนึ่งประกอบกับ มาตรา 169 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้การแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้า มีผลนับแต่เวลาที่การแสดงเจตนาขึ้นไปถึงผู้รับการแสดงเจตนา ฉะนั้น การบอกเลิกสัญญาจึงมีผลเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือแจ้งการบอกเลิกสัญญาแล้ว กำหนดเวลาการฟ้องคดีจึงเริ่มนับตั้งแต่วันที่การบอกเลิกสัญญามีผลดังกล่าว สำหรับคดีนี้ เหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทำงานไม่แล้วเสร็จตามกำหนด ในสัญญาผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ 23 เมษายน 2545 บอกเลิกสัญญาและเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าปรับ

ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือบอกเลิกสัญญา และเรียกค่าปรับดังกล่าวเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2545 กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดี เริ่มนับตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน 2545 ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือ

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 95/2548 (ระหว่าง กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ผู้ฟ้องคดี กับ นายสุทธิรักษ์ เสงลาหอม ที่ 1 นางนันทิยา วงษ์พินิจ ที่ 2 พันเอก เนื่อง ทองดี โดยนาง กุหลาบ ทองดี นางสาวจริญญา ทองดี และนางสาวชูลี ทองดี เข้าแทนที่คู่กรณีผู้ถึงแก่ ความตาย ที่ 3 และพันตรี โสภณ แสงชาติ ที่ 4 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ทำสัญญาการรับทุนรัฐบาลญี่ปุ่น (ภายใต้กรมพัฒนาฝีมือ แรงงาน) เพื่อศึกษาวิชาในต่างประเทศ ฉบับลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2538 กับผู้ฟ้องคดี โดยมี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ 4 เป็นผู้ค้ำประกัน ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้สำเร็จ การศึกษาและเดินทางกลับประเทศไทย ผู้ฟ้องคดีจึงได้บรรจุแต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ให้เข้ารับ ราชการในตำแหน่งนักวิชาการฝึกอาชีพ 3 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ตั้งแต่วันที่ 20 เมษายน 2543 เป็นต้นไป ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ขอลาออกจากราชการ ผู้ฟ้องคดีจึงมีคำสั่งลงวันที่ 16 ตุลาคม 2545 อนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2545 ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงรับราชการไม่ครบระยะเวลาตามที่กำหนดในสัญญา และตกเป็น ผู้ผิดสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ 4 มีนาคม 2546 ทวงถามผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ให้ ชดใช้เงินแต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่เพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ 1 เมษายน 2546 ทวงถามผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ให้ชดใช้เงินภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือดังกล่าว ซึ่งผู้ ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับหนังสือฉบับลงวันที่ 4 มีนาคม 2546 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2546 แต่ก็ยังไม่ ยอมชดใช้เงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีภายในเวลาที่กำหนด

กรณีดังกล่าว เห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับ สัญญาทางปกครองเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2545 ซึ่งเป็นวันแรกที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มิได้มาปฏิบัติราชการ ทั้งที่ยังไม่ได้ชดใช้ทุนรัฐบาลญี่ปุ่น พร้อมทั้งเบี่ยงปรับตามสัญญาให้แก่ ผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ฟ้องคดีกลับนำคดีมายื่นฟ้องต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2546 จึงเป็น การยื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดี

ส่วนวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบจากเจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ผิด สัญญา นั้น เห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีจะมีกระบวนการหรือขั้นตอนในทางราชการที่จะรับทราบ

ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ผิดสัญญาเมื่อใด ย่อมเป็นเรื่องของขั้นตอนหรือการบริหารงานภายในของผู้ฟ้องคดีเอง หาใช่เป็นเรื่องเดียวกันกับการเริ่มต้นของสิทธิในการฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใดไม่ เพราะเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ยื่นหนังสือลาออกราชการและผู้ฟ้องคดีมีคำสั่งอนุญาต ก็ย่อมต้องถือว่า ผู้ฟ้องคดีย่อมรู้หรือควรรู้ว่า หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มิได้มาปฏิบัติราชการ ทั้งที่ยังมิได้ชำระเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามสัญญาวันแรกที่ถูกฟ้องคดีที่ 1 มิได้มาปฏิบัติราชการดังกล่าว ย่อมเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีอาจใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 107/2548 (ระหว่าง มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้ฟ้องคดี กับ นางสาวพัชรินทร์ ชินกาญจน์โรจน์ ที่ 1 นางสาวนิรมล แซ่ชิน ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ทำสัญญาการเป็นนักศึกษาเพื่อศึกษาวิชาเภสัชศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหิดล) กับผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2538 โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกัน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 สำเร็จการศึกษาเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2543 คณะกรรมการพิจารณาจัดสรรนักศึกษาวิชาเภสัชศาสตร์ฯ จัดสรรให้ผู้ถูกฟ้องคดีไปปฏิบัติงานที่กระทรวงสาธารณสุข โดยให้ไปรายงานตัวเพื่อเลือกสถานที่ปฏิบัติงานในวันที่ 18 เมษายน 2543 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มิได้ไปรายงานตัวเข้ารับราชการหรือทำงานชดใช้ตามสัญญาการเป็นนักศึกษาดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุขจึงมีหนังสือลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2543 และลงวันที่ 12 เมษายน 2544 แจ้งคณะเภสัชศาสตร์ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ไปรายงานตัวเพื่อเลือกสถานที่ปฏิบัติงาน คณะเภสัชศาสตร์จึงมีหนังสือลงวันที่ 6 มิถุนายน 2544 แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบเพื่อติดตามให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชดใช้เงินตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 28 กันยายน 2544 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชำระเงินแทนการปฏิบัติงานตามสัญญาให้แก่ผู้ฟ้องคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2544 แต่ไม่ชำระเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยอ้างมติให้นักศึกษาวิชาเภสัชศาสตร์ผู้ทำสัญญาที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2542 ที่ไม่ประสงค์จะรับราชการหรือปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐพ้นจากความผูกพันตามสัญญาโดยไม่ต้องเสียค่าปรับ

กรณีดังกล่าว เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้ว คณะกรรมการพิจารณาจัดสรรนักศึกษาวิชาเภสัชศาสตร์ฯ จัดสรรให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไปปฏิบัติงานในวันที่ 18 เมษายน 2543 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ไปรายงานตัวแต่อย่างใด จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ประพฤติผิดสัญญาและมีเหตุแห่งการฟ้องคดี

เกิดขึ้นแล้วตั้งแต่วันดังกล่าว ต่อมา เมื่อกระทรวงสาธารณสุขมีหนังสือลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2543 และลงวันที่ 12 เมษายน 2544 แจ้งคณะเภสัชศาสตร์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ไปรายงานตัว เพื่อเลือกสถานที่ปฏิบัติงาน คณะเภสัชศาสตร์มีหนังสือลงวันที่ 6 มิถุนายน 2544 แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบเพื่อติดตามให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชดใช้เงินตามสัญญา จึงต้องถือว่าวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่รายงานตัวเพื่อเลือกสถานที่ปฏิบัติงาน ซึ่งหมายถึงไม่รายงานตัวเพื่อเข้ารับราชการหรือทำงานตามสัญญาดังกล่าวนั้นเอง เป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีเพื่อบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้เงินตามสัญญาแล้ว โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบหนังสือของคณะเภสัชศาสตร์ดังกล่าวเมื่อใด แต่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 28 กันยายน 2544 เรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้เงินตามสัญญาให้แก่ผู้ฟ้องคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือดังกล่าว จึงต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้อย่างช้าที่สุดคือวันที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชดใช้เงินดังกล่าว คือวันที่ 28 กันยายน 2544

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 114/2548 (ระหว่าง สำนักงานศาลยุติธรรม ผู้ฟ้องคดี กับ บริษัท สหชนาสิน จำกัด ที่ 1 และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาว่าจ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ให้ทำการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดสมุย เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2544 โดยกำหนดเวลาแล้วเสร็จภายในวันที่ 24 ตุลาคม 2546 โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกันตามสัญญา ต่อมา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2545 ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ตกลงทำบันทึกเพิ่มเติมต่อท้ายสัญญาในข้อ 6 ให้เปลี่ยนแปลงงวดการจ่ายเงินค่าจ้าง และให้มีการจ่ายเงินค่าจ้างล่วงหน้า โดยผู้ฟ้องคดีได้ตกลงจ่ายเงินค่าจ้างล่วงหน้าให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จำนวนร้อยละ 15 ของราคาค่าจ้าง และมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกัน ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 บอกเลิกสัญญาดังกล่าวกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 พร้อมกับแจ้งขอริบหลักประกันและขอสงวนสิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหาย และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชำระคืนเงินค่าจ้างล่วงหน้าให้แก่ผู้ฟ้องคดีภายใน 7 วันนับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือบอกเลิกสัญญา และมีหนังสือลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2545 แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ถึงการบอกเลิกสัญญาและให้นำเงินค้ำประกันสัญญาก่อสร้างและเงินค้ำประกันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 รับเงินล่วงหน้าไปชำระให้ผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดี

ทั้งสองได้รับทราบหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2545 แต่เพิกเฉย ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ว่าจ้าง กิจการร่วมค้า เปโตรกรุงเทพ เอส.ซี.เอส. ดีเวลลอปเม้นต์ ให้ทำการก่อสร้างอาคารศาลจังหวัดสมุทร พร้อมบ้านพักและสิ่งก่อสร้างประกอบ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ก่อสร้างค้างไว้ อันทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากเดิมและผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ต้องชำระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นดังกล่าวนี้

กรณีดังกล่าวเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีบอกเลิกสัญญาจ้างและผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้รับหนังสือแจ้งการบอกเลิกสัญญาดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2545 ผู้ฟ้องคดีย่อมมีสิทธิบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชดใช้ค่าเสียหายเนื่องจากต้องจ้างผู้รับจ้างรายใหม่ทำงานต่อให้แล้วเสร็จ และเรียกเงินค่าจ้างที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 รับไปล่วงหน้า รวมทั้งเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ในฐานะผู้ค้ำประกันชำระเงินค้ำประกันตามสัญญาดังกล่าว และเงินค้ำประกันซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 รับล่วงหน้า จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีเกิดสิทธิเรียกร้องได้ตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน 2545 อันเป็นวันที่การบอกเลิกสัญญามีผลตามกฎหมาย

ความเห็นแย้ง

กรณีที่ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิตามข้อ 6 ของสัญญา ว่าจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานต่อจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 แทนการเรียกค่าเสียหาย ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีภาระจะต้องชำระหนี้ส่วนนี้ก็ต่อเมื่อผู้ฟ้องคดีได้ว่าจ้างผู้รับจ้างรายใหม่ในวงเงินค่าจ้างสูงกว่าวงเงินค่าจ้างเดิม และวงเงินค่าจ้างผู้รับจ้างรายใหม่จะทราบได้ก็ต่อเมื่อได้ผู้รับจ้างคนใหม่แล้ว ข้อเท็จจริงรับกันว่าผู้ฟ้องคดีได้ว่าจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2546 และนำคดีมาฟ้องเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2547 กรณีจึงไม่น่าจะพ้นระยะเวลาการฟ้องร้องตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 หากผู้ฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนการว่าจ้างผู้รับจ้างรายใหม่ จึงจะถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคตินับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เพิกเฉยไม่ชำระหนี้ค่าเสียหายตามที่ผู้ฟ้องคดีเรียกร้องเป็นวันเริ่มต้นนับระยะเวลา ดังนั้น การใช้สิทธิว่าจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เหตุแห่งการฟ้องคดีน่าจะเกิดเมื่อต้องว่าจ้างผู้รับจ้างรายใหม่ในวงเงินที่สูงกว่าวงเงินค่าจ้างเดิมเท่านั้น

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 154/2548 (ประชุมใหญ่) (ระหว่าง บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ผู้ฟ้องคดี กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด พิชญ์โลกซ์เตอร์ส ที่ 1 และนายประสิทธิ์ สุ่มพิทักษ์สกุล ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาจ้างผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ในฐานะหุ้นส่วนผู้จัดการ ก่อสร้างอาคารที่ทำการไปรษณีย์รับจ่ายหล่มสักและอาคารที่ทำการสื่อสารโทรคมนาคมหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ สัญญาที่ผู้ฟ้องคดีทำกับผู้ถูกฟ้องคดีนั้นมีกำหนดส่งมอบงานภายในวันที่ 29 ตุลาคม 2540 และตามสัญญากำหนดว่า ถ้างานที่จ้างเกิดความชำรุดบกพร่องเสียหายขึ้น ผู้ถูกฟ้องคดียังต้องรับผิดชอบในส่วนเสียหายที่เกิดขึ้นจากการชำรุดบกพร่องตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต่อมา ภายหลังจากผู้ถูกฟ้องคดีส่งมอบงานงวดสุดท้าย ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2544 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อให้มาทำการซ่อมแซมอาคารที่ชำรุดบกพร่อง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงว่าจ้างผู้อื่นทำการแก้ไขซ่อมแซมแทนจนแล้วเสร็จ และมีหนังสือลงวันที่ 1 สิงหาคม 2545 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าซ่อมแซมดังกล่าว ซึ่งผู้รับจ้างก็ได้ชำระเงินดังกล่าวแล้ว แต่ปรากฏว่า ยังมีค่าเสียหายที่คลาดเคลื่อนอีกส่วนหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีจึงเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าเสียหายเพิ่มเติม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ชำระค่าเสียหายเพิ่มเติมให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด กรณีเช่นนี้ วันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการชดเชยค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการชำรุดบกพร่องในงานที่จ้างนั้น จะต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของผู้ฟ้องคดีรู้ถึงความชำรุดบกพร่องหรืออย่างช้าในวันที่ 24 พฤษภาคม 2544 ซึ่งเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการซ่อมแซมอาคารที่ชำรุด

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 203/2548 (ระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ฟ้องคดี กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ลีอบาสะนิการก่อสร้าง ที่ 1 และนายอัศวรอมัน ลีอบาสะนิ ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)*

ผู้ฟ้องคดีได้รับการโอนสิทธิในการเป็นคู่สัญญาจ้าง ซึ่งผู้ฟ้องคดีโดยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ผู้รับมอบอำนาจได้ทำสัญญาว่าจ้างผู้ถูกฟ้องคดี ก่อสร้างอาคารเรียนโรงเรียนบ้านเขาดิน ตำบลเขาดิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยกำหนดแล้วเสร็จภายในวันที่ 24 มิถุนายน 2540 โดยกำหนดจ่ายค่าจ้างเป็นงวด ๆ จำนวน 3 งวด ซึ่งในการส่งมอบงานในงวดที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดีได้ส่งมอบงานล่วงหน้าตามสัญญา

จึงต้องเสียค่าปรับตามสัญญา และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานีได้มีหนังสือ
แจ้งเตือนให้ผู้ถูกฟ้องคดีรีบดำเนินการก่อสร้างตามสัญญา แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย จึงมีหนังสือ
ถึงผู้ถูกฟ้องคดี 2 ฉบับ ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2541 แจ้งบอกเลิกสัญญาและแจ้งสงวนเรียก
ค่าปรับพร้อมค่าเสียหายอื่น ๆ ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2541
ต่อมา ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขายะรัง ได้นำเงินตามสัญญาค้ำประกันไปชำระ
ให้แก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี และต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้เปิดประกวดราคา
ใหม่อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียนต่อจากผู้ถูกฟ้องคดี เมื่อบริษัทผู้รับจ้าง
รายใหม่ได้ทำการก่อสร้างอาคารจนแล้วเสร็จตามสัญญา ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความ
เสียหายต้องจ่ายค่าก่อสร้างเพิ่มขึ้นจากสัญญาจ้างผู้ถูกฟ้องคดี จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง
ในกรณีดังกล่าวนี้ถือว่าวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2541 เป็นวันที่หนังสือบอกเลิกสัญญาดังกล่าวมี
ผล ซึ่งถือเป็นวันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดีเกิดขึ้น

**คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 224/2548 (ระหว่าง มหาวิทยาลัยของแก่น ผู้ฟ้องคดี
กับ นางสาวจิตรลดา ทรัพย์มณี ที่ 1 และนางาตรี อุดม ทรัพย์มณี ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)***

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ทำสัญญาการเป็นนักศึกษา เพื่อศึกษาวิชาเกษตรศาสตร์
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2538 โดยมี
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกัน โดยมีข้อกำหนดในสัญญาว่า เมื่อสำเร็จการศึกษา
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ต้องไปปฏิบัติงานในส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐบาลต่าง ๆ เป็นเวลา 2 ปี
ติดต่อกันนับแต่วันที่กำหนดไว้ในคำสั่ง หรือถ้าไม่เข้ารับราชการ หรือทำงานตามที่กำหนด
ในคำสั่ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ยินยอมชดใช้เงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีภายในเวลาที่ผู้ฟ้องคดีเรียกชำระ
ต่อมา เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 สำเร็จการศึกษา คณะกรรมการพิจารณาจัดสรรนักศึกษาวิชา
เกษตรศาสตร์ผู้สำเร็จการศึกษาไปปฏิบัติงานในส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐบาลต่าง ๆ
มีหนังสือลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2543 ถึงคณบดีคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
แจ้งว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ได้ไปรายงานตัวตามที่กำหนดในสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือถึง
ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้นำเงินตามสัญญาไปชำระให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง
เพิกเฉย

กรณีดังกล่าว เห็นว่า การที่กระทรวงสาธารณสุขมีหนังสือลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2543 ถึง คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่า ผู้ฟ้องคดีที่ 1 ไม่ไปรายงานตัวเพื่อคัดเลือกลงสถานที่ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการกระทำที่ได้แย่งสิทธิของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีในฐานะคู่สัญญาและเป็นต้นสังกัดของคณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือจากกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 257/2548 (ระหว่าง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ฟ้องคดี กับ นายกิตติพงษ์ วงศ์กาฬสินธุ์ ที่ 1 และนายอุพิน วงศ์กาฬสินธุ์ ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)*

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นข้าราชการในสังกัดของผู้ฟ้องคดี เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2540 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ทำสัญญาลาศึกษาหรือเพื่อฝึกอบรม ณ ต่างประเทศโดยไปศึกษา ณ ประเทศอังกฤษด้วยทุนส่วนตัว นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ยังได้รับอนุมัติให้รับทุนอุดหนุนการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จากกองทุนพัฒนามหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2540 ถึง ปีการศึกษา 2542 ซึ่งสัญญาดังกล่าวมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกัน ต่อมา วันที่ 30 กันยายน 2542 ซึ่งเป็นวันครบกำหนดลาศึกษา ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ไปรายงานตัวต่อผู้ฟ้องคดีภายใน 30 วัน รวมทั้งไม่รายงานความก้าวหน้าในการศึกษาให้แก่ผู้ฟ้องคดีทราบ แต่ได้รายงานตัวต่อผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2543 และผู้ฟ้องคดีทราบ ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่สำเร็จการศึกษา จึงเป็นการกระทำผิดสัญญาลาไปศึกษาต่อและสัญญา ทุนอุดหนุนการศึกษาดังกล่าว อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ไปรายงานตัวเพื่อปฏิบัติราชการ ภายในกำหนดเวลา ผู้ฟ้องคดีจึงได้ดำเนินการสอบสวนวินัยกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และต่อมา ได้มีคำสั่งลงวันที่ 12 กันยายน 2543 ลงโทษไล่ออกจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ออกจากราชการฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราวเดียวเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร และรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชาอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2542

ดังนั้น จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ 12 กันยายน 2543 ซึ่งเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีมีคำสั่งไล่ออกจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ออกจากราชการ

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 459/2548 (ระหว่าง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผู้ฟ้องคดี กับ นางเพ็ญพร เพแกรม หรือมโนวรรณ ที่ 1 และนางคำมูล มโนวรรณ ที่ 2 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ทำหนังสือสัญญารับการศึกษากายในประเทศให้ไว้ต่อผู้ฟ้องคดี เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543 และเพื่อเป็นหลักประกันในการปฏิบัติตามสัญญาลาศึกษาดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้ทำหนังสือสัญญาค้ำประกันให้ไว้ต่อผู้ฟ้องคดี โดยสัญญารับทุนดังกล่าวมีข้อตกลงว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะเข้ารับราชการตามคำสั่งของผู้ฟ้องคดีเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองเท่าของเวลาที่ศึกษาต่อ หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อตกลงดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ยินยอมให้ฟ้องเรียกเงินที่ค้างชำระได้ทันทีโดยไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ขณะที่ยังรับราชการไม่ครบตามระยะเวลาที่ตกลงกัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ขอลาออกจากราชการและได้รับอนุมัติให้ลาออกตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2545 กรณีจึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ผิดสัญญาตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2545 แล้ว

มีปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้ฟ้องคดีรู้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ผิดสัญญาเมื่อไร เนื่องจากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้มีคำสั่งลงวันที่ 4 พฤศจิกายน 2545 อนุญาตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ลาออกตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2545 อันเป็นการอนุญาตให้ลาออกย้อนหลังวันที่มีคำสั่งและมีผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 พ้นจากราชการตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2545 จึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ผิดสัญญานับแต่วันดังกล่าวด้วย ซึ่งผู้ฟ้องคดีย่อมรู้อยู่แล้ว เพราะเป็นผู้สั่งอนุญาตให้ลาออก จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2545

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 513/2548 (ระหว่าง บริษัทเบญจพรก่อสร้าง จำกัด ผู้ฟ้องคดี กับ กรุงเทพมหานคร ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดี โดยสำนักงานระบายน้ำ ได้ทำสัญญาจ้างผู้ฟ้องคดีก่อสร้างสะพานทางเดิน ค.ศ.ถ. ริมคลองแสนแสบ (ฝั่งถนนรามคำแหง) จากบริเวณซอยรามคำแหง 39 ถึงบริเวณวัดกลาง ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การออกข้อกำหนดรายการก่อสร้างทั่วไปข้อ 11 ข้อ 12 และข้อ 13 มีข้อความที่ไม่เป็นธรรม ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย มีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น หรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร และเป็นกรณีเอาเปรียบประชาชน

ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือร้องขอให้หน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีทบทวนและยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าว แต่หน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

กรณีดังกล่าวศาลวินิจฉัยว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้เกิดจากผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การออกข้อกำหนดรายการก่อสร้างทั่วไป ข้อ 11 ข้อ 12 และข้อ 13 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจ้างทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียหาย จึงขอให้เพิกถอนข้อกำหนดดังกล่าว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้ลงนามในสัญญาจ้างเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2545 ต่อมา ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าข้อกำหนดรายการก่อสร้างทั่วไป ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสัญญามีข้อความที่ไม่เป็นธรรม ไม่ถูกต้อง และเอาเปรียบผู้ฟ้องคดี จึงมายื่นฟ้องต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2545 ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี ทั้งนี้ มีประเด็นต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีหรือไม่ เห็นว่า สัญญาจ้างฉบับลงวันที่ 26 มีนาคม 2545 เป็นสัญญาที่ผู้ฟ้องคดีได้ลงนามเป็นคู่สัญญาแล้ว สัญญาดังกล่าวจึงผูกพันผู้ฟ้องคดีตามกฎหมาย หากผู้ฟ้องคดีเห็นว่าข้อกำหนดในสัญญา ข้อ 11 ข้อ 12 และข้อ 13 ไม่เป็นธรรมก็ชอบที่จะขอแก้ไขเสียก่อนลงนามในสัญญาหรือปฏิเสธไม่ลงนามในสัญญาเสียตั้งแต่ต้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ลงนามในสัญญาโดยมิได้สงวนสิทธิในการขอแก้ไขสัญญาที่เห็นว่าไม่เป็นธรรมไว้ในสัญญาด้วยแล้ว ประกอบกับในสัญญาจ้างมิได้มีข้อกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นคู่สัญญามีสิทธิขอเพิกถอนข้อกำหนดรายการก่อสร้างทั่วไปดังกล่าว ดังนั้น จึงถือไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้จากข้อกำหนดในสัญญาที่ตนยินยอมลงนามมาแล้วในขณะทำสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 772/2548 (ระหว่าง กองทัพบก ผู้ฟ้องคดี กับ นางสาวสิวิณีย์ คันทรส ที่ 1 นางมนต์ทิพย์ สำเร็จประสงค์ ที่ 2 และนางอมรรัตน์ รังสีพานิช ที่ 3 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ทำหนังสือสัญญาของผู้สมัครเข้าเป็นนักเรียนดุริยางค์ทหารบกกับผู้ฟ้องคดี โดยได้รับความยินยอมจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมแล้ว โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้ทำสัญญาของผู้ปกครองและผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ได้ทำหนังสือ

คำประกันไว้ต่อผู้ฟ้องคดี โดยมีข้อสัญญาว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 จะชดใช้เงินให้ผู้ฟ้องคดีหากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ถูกเพิกถอนทะเบียนจากความเป็นนักเรียนศรียาภคทหารบก ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ขอลาออกจากการเป็นนักเรียนศรียาภคทหารบก ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีคำสั่งลงวันที่ 30 มกราคม 2545 ให้ถอนทะเบียนนักเรียนศรียาภคทหารบกให้พ้นสภาพจากการเป็นนักเรียนศรียาภคทหารบก เนื่องจากลาออกตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2544 เป็นต้นไป และผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 16 กันยายน 2545 ทวงถามให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามชดใช้ค่าเสียหายตามสัญญาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเพิกเฉย

กรณีดังกล่าว เห็นว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ถูกถอนทะเบียนนักเรียนศรียาภคทหารบกให้พ้นสภาพจากความเป็นนักเรียนศรียาภคทหารบก ตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2544 ตามคำสั่งของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงตกเป็นผู้ผิดสัญญาที่มีหน้าที่ต้องชดใช้เงินให้ผู้ฟ้องคดีตามข้อสัญญา และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 จะต้องรับผิดชอบชดใช้ด้วย ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามชำระหนี้ได้นับแต่วันถอนทะเบียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จากความเป็นนักเรียนศรียาภคทหารบก ดังนั้น ระยะเวลาการฟ้องคดีจึงต้องเริ่มนับแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2544 ซึ่งเป็นวันผิดสัญญาและเกิดสิทธิเรียกร้องเป็นต้นไป

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 846/2548 (ระหว่าง กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้ฟ้องคดี กับ นายปวิรรต เสียงสนั่น ที่ 1 นางอัมพร จารัตน์ ที่ 2 นายไชยรัตน์ สายเชื้อ ที่ 3 และนางสาวมัทนียา เสียงสนั่น ที่ 4 ผู้ถูกฟ้องคดี)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับทุนรัฐบาลของผู้ฟ้องคดี ประเภททุนพัฒนาข้าราชการ ตามความต้องการของสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2539 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ทำสัญญาการรับทุนรัฐบาล (กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม) เพื่อศึกษาวิชาในต่างประเทศให้ไว้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ 4 เป็นผู้ทำสัญญาค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาการรับทุนให้ไว้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยข้อ 5 ของสัญญาระบุว่า ในระหว่างที่ผู้ให้สัญญารับทุนรัฐบาลตามสัญญานี้ ถ้าผู้ให้สัญญาสละสิทธิการรับทุนรัฐบาลก็ดี หรือไม่เดินทางไปศึกษาวิชาในต่างประเทศตามที่ ก.พ. หรือผู้รับสัญญากำหนดก็ดี หรือถ้าผู้ให้สัญญาฝ่าฝืนสัญญาข้อ 3 หรือข้อ 13 วรรคสอง จน ก.พ. หรือผู้รับสัญญาสั่งงดให้ทุนหรือบอกเลิกสัญญาการรับทุนรัฐบาล

ก็ดี ผู้ให้สัญญาต้องชดใช้ทุนรัฐบาลที่ผู้รับสัญญาได้จ่ายไปแล้วทั้งสิ้นกับใช้เงินอีกสองเท่าของจำนวนทุนรัฐบาลดังกล่าว ให้เป็นเบี้ยปรับแก่ผู้รับสัญญาด้วยทันที ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้เบิกเงินทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสมัครเรียนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาคะแนนภาษาอังกฤษ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ก็ไม่สามารถที่จะพัฒนาภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดในการเดินทางไปศึกษาต่างประเทศได้ ผู้ฟ้องคดีจึงเพิกถอนทุนโดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2546 พร้อมกับมีหนังสือลงวันที่ 21 เมษายน 2546 แจ้งเลขาธิการ ก.พ. และมีหนังสือแจ้งเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ และแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 นำเงินทุนที่รับไปพร้อมเบี้ยปรับอีก 2 เท่า มาชำระคือให้แก่ทางราชการภายใน 30 วัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้มีหนังสือลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2546 แจ้งว่ามีได้มีเจตนาละเลยไม่เดินทางไปศึกษาและขอยกวันเบี้ยปรับและขอผ่อนชำระ ผู้ฟ้องคดีจึงได้หารือไปยังกรมบัญชีกลาง และได้มีหนังสือลงวันที่ 5 ตุลาคม 2547 แจ้งผลการพิจารณาของกรมบัญชีกลางให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ทราบว่าไม่สามารถพิจารณาผ่อนผันหรือยกเว้นการใช้ทุนและเบี้ยปรับได้ และแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 นำเงินมาชำระคืนให้แก่ทางราชการโดยด่วน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ยังคงเพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ 12 เมษายน 2548 แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ 4 นำเงินมาชำระให้แก่ผู้ฟ้องคดี

กรณีดังกล่าว เห็นว่า การฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองนั้น จะต้องถือว่าวันที่ได้มีการบอกเลิกสัญญาเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี สำหรับคดีนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่สามารถที่จะพัฒนาภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดในการเดินทางไปศึกษาต่างประเทศได้ ผู้ฟ้องคดีจึงได้บอกเลิกสัญญารับทุนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2546 ดังนั้น ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2546